

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po razniku

Naš radio

Eden najznamenitejših in najvažnejših kulturnih činiteljev moderne dobe je nedvomno radio. Ta velepomembna iznajdba je namreč premagala čas, prostor in razdalje. V najzaprtejših gorskih vasičah je danes z radijem omogočeno uživati koncerte svetovnih velemejst, poslušati opere najslavnejših gledališč, »prisostvovati« poljubnim predavanjem poljubnih učnjakov, v sicer ubijajoči samoti se zabavati z lahko glasbo, humorističnimi nastopi in veseligrami ter zaznati za najvažnejše novice nekaj ur potem, ko so se dogodile kjerkoli na zemeljski obli. Potom radia se lahko uči danes človek tujih jezikov in »obiskuje« ljudska vseučilišča. Skratka: radio nudi današnjemu zemljanu pouk, zabavo in umetniško uživanje, vsem stanovom, spolom, starostim in narodom ne glede na kraj njih bivanja. In v tem tiči njegova edinstvena moč, njegov epohalni pomen.

Nič čudnega ni zato, če je dosegla ta velika iznajdba v tako kratkih letih tudi tako ogromno razširjenje po vsem svetu. Nove radiooddajne postaje rastejo kakor gobe po dežju, zastarele se umikajo modernijim in večjim, število radijskih naročnikov pa raste kar po stotisočih in milijonih. Trenutno cenijo na vsem svetu že okroglo 1200 oddajnih postaj, a število naročnikov cenijo na 35 do 40 milijonov. Na Danskem ima radio že skoro vsaka druga družina (če računamo na eno družino povprečno pet oseb), na Švedskem, v Nemčiji in v Avstriji vsaka tretja družina itd. Te številke se pa večajo seveda še vsak dan. Skratka: radio danes ni le med najelementarnejšimi kulturnimi potrebami Evrope, temveč prodira z neverjetno naglico tudi v sibirsko tundro in kitajske pušave.

Neprimerno večjega pomena nego pri drugih narodih je pa lastna domača radiooddajna postaja še za nas Slovence. Pri nas radio namreč ni le prosvetni činitelj prvega reda, temveč je tudi ogromnega narodno-političnega pomena. Kar pomislimo na stotisoče primorskih Slovencev, ki so danes oropani tudi poslednje svoje narodne organizacije, kjer je izgnan naš jezik iz poslednje šole in kjer stavijo našemu tisku skoro nezmagljive ovire. Ali ni za te stotisoče slovenske besede, prihajajoča iz radijskih slušalk, naravnost odresila in skoro edina duhovna vez, ki navzlic skoro hermetično zaprtim političnim mejam veže naš rod to in onostran državnih meja? Podobno je tudi s koroškimi Slovenci in s tisoči naših izseljencev.

Glede na vsa ta dejstva bi morala biti naša radiooddajna postaja prava zenica v očesu vsakega Slovenca in na njenem napredku bi moral biti zainteresiran sleherni Slovenec, ki vsaj nekoliko čuti z narodom. Žal pa moramo ob drugi obletnici prvih naših poizkusnih oddaj ugotoviti več dejstev, ki nam nikakor niso v čast. Ker ni dobila uprave postaje v roke kaka zasebna družba, ki bi jo le gospodarsko eksploatirala in tudi ne kaka strankarska institucija, temveč organizacija, ki je danes prav gotovo najlegitimnejša predstavitev slovenskega ljudstva in vodi postajo izključno le v zmislu potrebe našega naroda in države, jo neka tenka plast, ki se predstavlja za napredno, inteligentno in povrh vsega še za narodno, skoro ignorira in bojkotira. Izrazito izpričujevalo te plasti je njen šmokarski tisk, ki ni našel doslej še niti ene tople besede zanj, kljub temu, da ga menda ni takega zagrezenca, ki bi lahko očital postaji karkoli in kljub temu, da ne iščejo upravitelji postaje pri njej niti pare gnotnega dobička, pač so pa žrtvovali zanj že lepe vsote. Enake očitke bi lahko naperili tudi na upravo našega gledališča, ki tako malo upošteva dejstvo, da mora pomagati vzdrževati naše gledališče tudi poslednji bajtar v kočevskih in bohinjskih hribih, a še ni nikoli mogel osebno prestopiti praga naših dveh Talijanskih hramov in ima zato pravico vsaj potem radia poslušati to, kar vzdržuje sam s svojimi davki.

Drugi težav, s katerimi se ima boriti ta naša velika kulturna institucija, zaenkrat ne bomo navajali, čeprav bo prej ali slej treba javno izpregovoriti tudi o teh.

Druga sezona našega radia se bliža koncu. Vsak pošten in objektivni njen mrtolice mora priznati, da se postaja iskreno prizadeva dati narodu vse, kar more ta od nje tirjati. Našla je že ponovno toplja priznanja daleč preko narodnih in državnih meja in celo preko oceana, treba bo pa izprašati še naše vesti, če smo izpolnili tudi mi napram njej svoje obveznosti. Res je, da izkazuje relativno precej več naročnikov nego zagrebška ali belgrajska, toda njen okoliš je tako majhen, da nas absolutno število njenih naročnikov nikakor ne more zadovoljiti. Treba ga bo čim prej najmanj podvojiti, doseči pa moramo in moremo tudi četverfoldno in petorfoldno število. To je naša narodna dolžnost.

Razstava v Poznanju

Varšava, 7. julija. AA. V navzočnosti poljskega ministra za promet Kina kot zastopnika predsednika poljske republike Mościckiego, članov vlade in uradnih zastopnikov 30 držav je bila včeraj otvorjena v Poznanju mednarodna razstava »Promet in turizma«. Popoldne je bilo prirejeno kosilo na čast članov vlade in tujim delegatom. Na kosilu je govoril pomočnik italijanskega ministra za promet Penavari, ki je v imenu tujih delegatov nazdravil predsedniku poljske republike Mościckemu in prospehu Poljske.

Po tragediji „Karagjorgja“

Pripovedovanje očitvecev — Hladnokrvnost poveljnika in posadke — Bedno stanje rešenih — Pomoč oblasti

Sušak, 7. jul. p. Ponesrečenci s »Karagjorgja«, ki so prišli na Sušak, popisujejo strahovito katastrofo, ki jih je zadela. Tako pripoveduje Miro Jurašin, uradnik OUZD v Splitu, ki je z Karagjorgjem potoval na Rab, tole:

Radi silnega udarca je nastal truš in krič. Ljudje so pričeli drveti po stopnicah. Začul se je krič, da se »Karagjorgje« potaplja in z njim tudi »Morosini«. V trenutku, ko se je »Morosini« zanič »Karagjorgja«, so štirje skočili na krov »Morosinija«. Neko ženo, ki je tudi skušala preskočiti na »Morosinija«, je zmečkalo, ker se je »Karagjorgje« v tem trenutku s polno paro skušal ločiti od »Morosinija«. Pri udarcu so vsi stroji nehali delovati, luči so ugasnile. »Morosini« je imel 40 potnikov. Akcija za reševanje je bila precej uspešna. Potniki so se pomirili. Šest mrtvih in 21 ranjencev so prenesli na »Morosinija«. »Karagjorgje« je plul proti obali. Morje je bilo mirno. Nek gospod, ki mu je ubilo ženo, je od žalosti skočil v morje. Neka ladja mu je prišla na pomoč, da bi ga rešila, on pa se je namenoma zagnal pod vodo in utonil. Mrtvih je najbrže mnogo, ker so mnogi spali. Če bi »Karagjorgje« ostal na mestu še pet minut, bi se sigurno potopil. Le z ugodnim manevriranjem se mu je posrečilo nasesti. Prisotnost duha poveljnikovega in vzoren red ter hladnokrvnost posadke je treba posebno poudariti.

Drug očitvelec, Rihard Čulić, pripoveduje: Tiste, ki so spali v kabinah, je sunek vrigel na tla. Potniki so goli hiteli na krov. Prisotnost duha kapetana, da z ladjo s polno paro krene proti obali in da nasede na sipino, je rešila potnike. Da bi preprečili eksplozijo, je kapetan odredil iz kotlov izpustiti paro. Potniki v kabinah so bili v vodi do pasu. Voda je drla v kabine drugega razreda.

Težko so ranjeni: Luka Torato, 68 letni podjetnik s Krka; Vlacav Kašmarek, 32 let star, iz Plavice pri Plzinju; Karel Hartik, 38 letni železničar iz Trnjin v CSR; Ložik Jurij, 31 letni mornar iz Milne; Fortik Albert, 43 letni natakar na »Karagjorgju« iz Bakra; Gregor Ferdinand,

38 let star, iz Pustinja, CSR; ing. Matuška Jakob, 47 let star, iz Sušice v CSR. Na »Morosiniju« sta bila težje ranjena mornarja Luigi Lutmar in Sergije Fantoni.

Sušak, 7. jul. p. Snoči je prispela na Sušak ladja »Slovenec«, ki je imela iz Zadra pripeljati del potnikov »Karagjorgja«. Parnik je prispel na Sušak ob 1 po polnoči. Na obali ga je pričakovala nad 1000 glava množica s prevozili. Mesto pozdrava je vladala tišina, med katero je bilo čuti le ropotanje strojev in signal kapetana. Na ladji je bilo 180 brodolomcev, ki so bili v obupnem stanju. Bili so na pol goli in bosi. Večino stvari jim je odneslo morje. Vstopili so v avtomobile. V železniških vagonih so jim priredili ležišča.

Ob petih zjutraj je prispela ladja »Beograd«, ki je pripeljala 141 potnikov, ki so prav tako prišli brez stvari, na pol goli. Uprava Jadranske plovbe je šla vsem na roko in jim nudila najpotrebnejša sredstva za njihov odhod domov. Mnogi nimajo denarja in ne potnih listov. Obmejna sušaška policija jim je izstavila začasne potne liste. 9 do 10 vseh potnikov je poljskih in češkoslovaških sokolov. Nekaj je tudi naših ljudi, nekaj pa avstrijskih turistov.

Med potniki, ki so prispeli s »Slovencem« in »Beogradom« na Sušak, je več lahko ranjenih. Trije so bili pripeljani v bolnico. Med njimi je Poljak Edmund Novakovski, ki so se mu pretresli živci, ker je bila pred njegovimi očmi njegova žena raztrgana.

Ob 10 dopoldne je ravnateljstvo Jadranske plovbe dobilo obvestilo o 5 mrtvih. Razven soproge Novakovskega so njih imena tale:

1. Novotny Ljudmila, roj. 3. marca 1909 v Glocicah v Plzenskem okraju. 2. Marija Švajdova, roj. 13. dec. 1894 v Vukovesovem. 3. Federer Rikard, roj. 9. aprila 1897 na Dunaju. 4. Federer Ana, njegova soproga, roj. 26. febr. 1906 z Dunaja. 5.

Mihaljevič Jurij, roj. 9. julija 1913 v Vrbovskih Rezinah.

Po informacijah, ki jih je dobilo ravnatelj Jadranske plovbe, so pri ponesrečenem »Karagjorgju« parniki vojne mornarice »Spasilac«, »Močni« in »Minonosac«, ki bo takoj, čim prispejo priprave za rešenje, pričeli s delom.

Sušak, 7. jul. z. Vsi brodolomci, ki so ostali brez legitimacij in denarja, so dobili denarno podporo od Jadranske plovbe. Prometno ministrstvo jim je dalo brezplačen vizum v njihovo domovino.

Split, 7. julija. p. Split je še vedno pod vtisom težke nesreče, ki se je dogodila Karagjorgju. V znak žalosti so sneli vse zastave, ki so jih razobešili Čehoslovakom na čast. Zastave so izobesili na pol droga s črnim florom. Prav tako so izobesili zastave zasebniki. Češkoslovaški sokoli so ustavili vse manifestacije, ki so bile določene za jutri. V torek se bo vršila odpovedana akademija. Čisti dohodek je namenjen rodbinam ponesrečenih na Karagjorgju.

Zagreb, 7. julija. p. V teku včerajšnjega popoldneva so prišli v Zagreb prvi glasovi o katastrofi na Jadranskem morju, ki so povzročili razburjenje. Vznemirjenost se je polastila vsega meščanstva, ker se je z parnikom vozilo mnogo naših potnikov. Ob eni popoldne so danes prišli poljski sokoli in sokolice, 15 po številu, ki so najmanj trpeli. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki sokolov in uradniki poljskega konzulata. Došli so pripovedovali o katastrofi. V trenutku trčenja so bili na krovu. Popoldne so si ogledali mesto. Zvečer ob 8 pa so sprejeli tovariše, ki so prišli s Sušaka.

Dunaj, 7. julija. z. Včeraj so prispele prve vesti o katastrofi Karagjorgja. Ker bi se imelo z njim voziti mnogo Dunajčanov, je nastal strah in bojazen, da so se morda ob trčenju ponesrečili znanci in prijatelji. Vse dopoldne so iskali telefonske zveze z Jugoslovansko prometno agencijo in z posameznimi jugoslovanskimi listi. Ko pa so zvedeli podrobnosti, da sta se le dva Dunajčana ponesrečila, so se pomirili.

Bethlen vse demantira

Habsburško vprašanje so sprožili „neodgovorni“ elementi — Izbolšan političen položaj Madjarske

Budimpešta, 7. jul. as. Ministrski predsednik grof Bethlen je imel včeraj v svojem debrečinskem volivnem okrožju govor, v katerem se je obširno bavil s habsburškim vprašanjem in z zunanjo politiko. Navajal je, da gotovi elementi porabljajo težki gospodarski položaj v državi za to, da so sprožili vprašanje madjarskega prestolonasledstva v nepravem času in na neodgovoren način. Ti elementi niso voditelji politične skupine, ki je znana pod imenom legitimistov, ter je predvsem tudi grof Apponyi večkrat izjavil, da legitimisti odklanjajo vsako zvezo s temi ljudmi. Nobena stranka in nobena politična smer pa se ne more zavarovati proti temu, da se ji ne bi priključili neodgovorni elementi, ki se potem igrajo z ognjem.

Dalje je izjavil grof Bethlen, da so nespametni hujšači spravljali njegovo potovanje v London in Rim v zvezo s postavitvijo nadvojvode Otona na madjarski prestol. Dalje je tudi samo pravilica, da bi Francija ali pa celo kaka država Male antante ne ugovarjala proti postavitvi Habsburžana na madjar-

ski prestol. Druge govorce so tudi to trdile, da bo tudi državni upravitelj Horthy pomagal pri pučevskem ustoličenju Otona. Take vesti so zašle tudi v inozemski tisk, zaradi česar mora Bethlen nujno svariti narod, naj takega govorenja ne posluša.

V zunanje-političnem pogledu ni nastala vprašanja madjarskega kralja niti najmanjša sprememba. Velešile niso do sedaj v tem oziru prav nič spremenile svojega stališča. Če bi kdo hotel reševati vprašanje madjarskega prestola potom puča, bi s tem zakrivil največjo nevarnost za državo. Na podlagi svojih izkušenj, ki jih je dobil na svojem potovanju, mora izjaviti, da se more vprašanje madjarskega prestola rešiti samo potom madjarske legislative, neodvisno od inozemstva. Madjarska vlada se zaveda svojih dolžnosti in bo vsak poskus puča preprečila z vso strogostjo zakonov. Končno je še izjavil, da se je zunanje-politični položaj Madjarske zboljšal. Briandov načrt o Panevropi pa se po njegovem mnenju zaenkrat še ne more uresničiti.

Italija odklanja Briandove smernice

Po italijanski zamisli naj Panevropa obsega tudi sovjete in Turčijo

Milan, 7. jul. as. V soboto zvečer je bil francoskemu poslaniku v Rimu izročen italijanski odgovor na Briandov memorandum o organizaciji režima zvezne skupnosti v Evropi. Fašistična vlada si pridržuje nekatere pridržke in ugovore, pripravljen pa je k sodelovanju pri posvetovanjih o francoskem načrtu, kakor je tudi do sedaj že rada podpisala vse ustanove za okrepitev miru in obnovo dežel. Predvsem smatra italijanska vlada, da se mora vsak sistem evropske združitve opirati na sodelovanje držav in na misel združitve, ne pa enote. Razen tega je fašistična vlada prepričana, da se mora vsak

načrt evropske zvezne skupnosti strinjati s strukturo Društva narodov. Ne pritruje pa francoskemu mnenju, da se ima začasno sprejem v evropsko unijo dovoliti samo onim državam, ki so članice Društva narodov. Evropska solidarnost mora pomeniti solidarnost vse Evrope in zato priporoča fašistična vlada Briandu, naj k posvetovanjem povabi tudi sovjetsko in turško vlado. Fašistična vlada utemeljuje ta svoj predlog s tem, da se udeležbi teh dveh držav pri nameravani evropski skupnosti ne sme prejudicirati s tem, da bi se ti dve državi postavili pred dovršeno dejstvo, da so se posvetovanja začela brez njiju.

Saarska pogajanja ustavljena

Francija zahteva polovico premogovnikov

Pariz, 7. jul. b. Pogajanja med francosko in nemško vlado glede predpriprav za izpraznitev saarskega ozemlja so se nenadno končala. Znano je, da so se začela takoj po haški konferenci, ki je odobrila Youngov reparacijski načrt in predpisala izpraznitev Porenja. Francoski delegaciji je predsedoval minister za javna dela Pernot. V versajskem miru se je Nemčija morala odreči vseh državnih rudnikov v Saari na korist Francije, in sicer v odškodnino za od Nemcev porušene premogovnike v severni Franciji. Versajski mir predvideva za Saaro plebiscit in za slučaj, da bi plebiscit izpadel ugodno za Nemčijo, daje slednji pravico, da odkupi premogovnike v Saari od francoske vlade. Ker izgledi za profrancoski rezultat plebiscita v Saari niso sijajni,

so se predpogajanja za usodo premogovnikov že takoj začela, in se sedaj sliši zelo čudno, da so bila kar na enkrat ukinjena.

V tukajšnjih krogih se zelo trdovratno širi mnenje, da so izpadi nacionalistov v Porenju vznevoljili francosko vlado in da bi ta želela za slučaj izpraznitve Posarja obdržati v rokah neke vrste moralno garancije. Nadalje izgleda, da so nemški delegati dobili nalog, da pod nobenim pogojem ne smejo popustiti v tem, da se morajo rudniki vrniti proti plačilu, a integralno, pruski in bavorski vladi, z izključitvijo vsake morebitne soudeležbe francoskega državnega ali privatnega kapitala.

Berlin, 7. jul. b. »Berliner Tageblatt« piše, da so se pogajanja za izpraznitev Posarja morala zato

Podonavski agrarni blok

Belgrad, 7. jul. u. Predlog Voje Marinkovića za skupen nastop agrarnih držav, je izzval živahno zanimanje. Madžarski poslanik Filagy je dal danes daljšo izjavo, v kateri pravi med drugim:

Predlagam sporazum gospodarskih krogov in izvoznikov Jugoslavije, Madžarske in Rumunije. Potrebno je ustvariti neke vrste fronto. Tako organizirani moramo svoje proizvode skupno prodajati na tujih tržiščih. Na ta način bodo agrarni proizvodi kartelizirani in ta agrarni kartel držav podonavskega bazena bo narekoval cene agrarnim pridelkom. Ko bo Amerika imela pred seboj organizirane producente, bo tudi sama popustila v cenah in bo iskala način za sporazum. Če govorim o sporazumu med agrarnimi državami donavskega bazena, tega ne pravim kot politik niti kot sanjač, ampak v prvi vrsti kot gospodar. Radi tega predlagam: samo realne stvari, ki niso nemogoče. Kot prvi ukrep predlagam sporazum med temi državami glede prodaje. Na svetovnih tržiščih naj bi se agrarni pridelki od donavskih držav prodajali po skupno določenih cenah. Madžarska, Jugoslavija in Rumunija se morejo pojavljati kot enotni činitelj. Kot drug važen ukrep predlagam organiziran informacijski urad, ki bo obveščal izvoznike o cenah na svetovnih tržiščih, kakor tudi o potrebah na teh tržiščih. V tem slučaju se ne bo dogajalo, da bi na primer Jugoslavija nekega dne izvozila na dunajski trg ogromno živine, tržišče pa bi bilo tam prepolno. Radi tega se zgodi, da se blago prodaja pod ceno.

Še vedno nemir v Porenju

Frankfurt am Main, 7. julija. as. Ker je v Wiesbadnu bila pomnožena policija z oddelki iz Frankfurta, so demonstracije proti frankofilom v Wiesbadnu precej ponehale. V predmestju Kloppenheim pa je tolpa 50 oseb napadla poseto kmeto Kunsta, mu pobila šipe in hišo zažgala. Kunst sam pa se je postavil v bran in ko so prišli gasilci, jih ni pustil v hišo, temveč je streljal na policijo. Končno je policija aretirala njega in njegovega sina. Pri njem so našli 12 pušk in vojaški revolver z municijo. Kunst se očita, da je med zasedbo denunciral razne osebe francoskim oblastvom.

prekiniti, ker da Francija zahteva za sebe lastnino polovico vseh posarskih premogovnikov. List pravi, da se temu ne čudi, ker da je bil sedanjí francoski ministrski predsednik oni, ki je začela mirovni pogajanj najbolj silil na to, da se posarsko ozemlje trajno od Francozov anektira.

Pariz, 7. jul. b. Agence Havas javlja, da se bo dne 10. julija sestala vladna komisija Posarja, da sklepa o tem, če se naj odpokličejo vojaške čete, ki še stražijo posarsko železniško omrežje.

Zunanjepolitična delavnost avstrijskega kanclerja

Nenaden poset v Budimpešti - Ali se razpravlja o reviziji mirovniških pogodb?

Budimpešta, 7. julija. b. Danes je prišel v glavno mesto Madžarske zvezni kancler Avstrije dr. Schober. Tukajšnje časopisje je polno zelo laskavih člankov o zveznem kanclerju ter o njegovi zelo živahni zunanjepolitični akciji. Časopisi brez izjeme podčrtavajo staro prijateljstvo obeh narodov, stare tradicije, ki jih vežejo med seboj in skupne interese v bodočnosti, katere morata obe državi skupno braniti. Kakor ob vseh enakih prilikah se tudi tukaj poudarja, da je potovanje dr. Schobera samo uljudnostni obisk sosedu dobremu sosedu in da bo iz tega sestanka izšlo le tem večje razumevanje za mir v Evropi.

Seveda so pa drugi krogi, ki ta poset komentirajo v čisto drugem zmislu. To je sedaj že peti obisk v zelo kratki dobi, ki ga je dr. Schober napravil tujim državljanom. Najprej se je šel zahvaljevati v Rim za pomoč, katero mu je nudil Mussolini na haški in na pariški konferenci za vzvodne reparacije, potem se je peljal v Nemčijo, da poživi bratovske vezi med

obema nemškima narodoma; nato je šel v Pariz pomirjevati francosko vladu, da njegovi potovanji na jug in na sever nista imeli nikakih zlih namenov; nato je odšel v London iskat denar in sedaj ga vidimo v srcu Evrope na sestanku z grofom Bethlenom, ki je napravil približno enako potovanje po Evropi kakor njegov dunajski kolega.

Krogi, ki zasledujejo političen razvoj, se ne morejo ubraniti ugotovitve, da dr. Schober principiarno ignorira svoje slovanske sosedu in da rad dela obiske pri državnikih, ki so že večkrat dali duška svoji nezadovoljnosti nad mejami, ki so jih določile mirovne pogodbe.

Belgrad, 7. jul. b. Nenadni obisk zveznega kanclerja avstrijske republike v Budimpešti je izzval v političnih krogih veliko pozornost. Obisk, ki pride takoj za pomembnimi izjavami madžarskega ministrskega predsednika o neki »propagandi, ki izvira v Pragi«, in ki sledi sestanku Male antante v Tatru, ima in mora brez dvoma imeti drugi cilj kot pa razvedrilo od nepora v vročih junijskih dneh. Tukaj se mnenje

nagiba k temu, da se bo izmenjavanje misli med obema državnikoma gibalo okoli vprašanja revizije mirovniških pogodb in o eventualnih posledicah konstitucionalnih sprememb v obeh državah. Akoravno je potrebno, da naši odgovorni državniki, ki so že večkrat imeli priliko izjaviti, da želijo vzpostavitev najbolj prijateljskih odnosov z Avstrijo in Madžarsko, zelo pozorno zasledujejo delovanje zveznega kanclerja, vendar se mora pibiti, da je Jugoslavija danes v položaju, da lahko brez nervoznosti gleda na vsake eventualne poskuse v sosesčini, ki skušajo omajati temelje, na katerih stoji poveljna Evropa.

Budimpešta, 7. jul. as. Danes opoldne ob 13.15 je dospel v Budimpešto zvezni kancler dr. Schober. Na vzhodnem kolodvoru ga je v imenu madžarske vlade sprejel zunanji minister Valko. Ob 16 je bil v avdienci pri državnem upravitelju Horthyju. Ob 16.30 pa je obiskal grofa Bethlena. Ob 20.30 je bila prirejena njemu v čast večerja v ministrskem predsedništvu.

Prvi narodni evharistični kongres na Poljskem

Varšava, 3. julija.

Od dobe, ko je bila pred poldrugim stoletjem Poljska razdeljena, ni do danes njeno katoliško prebivalstvo tako svečano manifestiralo za svoje verske ideale, kakor se je to zgodilo ob priliki pravkar končanega vsenarodnega evharističnega kongresa v Poznanju. Vsem udeležencem bo ostala živo v spominu zadnja sklepna procesija po lepih poznanjskih ulicah, katere se je udeležilo do 60.000 ljudi. V hitrem maršu so korakali v četverostopih in nosili s seboj preko 800 zastav in bander. Bili so to zastopniki najrazličnejših verskih organizacij. Zelo mnogi so bili v narodnih nošah. Prav tako so bile zastopane tudi civilne organizacije. Omenim naj le strelce, bivše bojevnike, poštne in telegrafične uslužbenke, trgovske nastavljenice itd. Lahko rečem, da je vsa katoliška Poljska po svojih zastopnikih manifestirala za evharističnega Kralja. Najsvetejša je bilo shranjeno v starodavni jako umetniški monumentalni monštranci, ki je visoka poldrug meter in katero so na krasno ozaljšanem nosilu na ramah nosili štirje kanoniki. Za Najsvetejšim je stopal kardinal Hlond, nato pa nadškofje in škofje iz vse republike. Procesija je zaključila močna četa vojaštva, ki je zadrževala ogromno maso ljudstva, ki je tvorilo po vseh ulicah napregleden špalir. Ni moglo ugotoviti, koliko je bilo tujih udeležencev. Samo iz Galicije jih je prišlo 40.000. Drugi so prihajali na stotine kilometrov daleč na vozilih in peš prepevaje poljske pesmi. Tudi v procesiji so po vsej osem kilometrov dolgi poti prepevale množice nabožne pesmi. Ko je procesija prišla na prosto lankse mednarodne razstave, je bil ta že docela napolnjen. Zaključne slovesnosti se je udeležil predsednik republike in vsi najvišji civilni ter vojaški dostojanstveniki, ki so prisostvovali tudi otvoritvi kongresa. Sveto mašo je daroval Adam Sapieha, krakovski nadškof, med katero so močno zborovali verske pesmi. Vzpodbuden je bil pogled na množice, ki so z velikim spoštovanjem in občutjem sledile najsvetejši daritvi. Po sveti maši je pomožni škof iz Plocka Wetmanskil imel mogočen govor o pričujočnosti Jezusa v Najsvetejšem zakramentu. Zadnji blagoslov je podelil papeški nuncij Marmaggi.

Evharistični kongres je trajal tri dni. Vršilo se je 6 velikih skupnih zborovanj, na katerih so se obravnavala naslednja vprašanja:

Evharistija v cerkvenem življenju (p. Rostowowski SJ.). Na drugem zborovanju se je obravnavala tema: **Evharistija in obnovenja sveta** (prof. O. Halecki). Drugi dan: **Evharistija — izvor polnosti življenja v poedincu** (prof. Haban.) In popoldne **Evharistija temelj družine** (prof. Jedrzejewski). Tretji dan popoldan je škof Koromanski govoril o obnovenju Poljske v Evharistiji. Popoldan pa je škof Adamski razpravljal o Evharistiji kot viru katoliške akcije.

Razven teh glavnih zborovanj se je v kakih 15 sekcijah vršilo specialno delo, kjer se je po sameznih stanov, spol, starost in poklic prikazovala presveta Evharistija kot središče krščanskega življenja. Ni moglo naštetih vseh sekcij in vseh predavanj. Naj omenim le, da se je n. pr. v sekciji za katoliško akcijo govorilo: O položaju katoliške akcije na Poljskem; Evharistija vir apostolskega duha; razvoj katoliškega življenja v katoliških organizacijah. V tem odseku se je tudi sprejela sledeča resolucija: Kongres povdarja živo hrepenenje katoličanov, da se odzovejo klicu Kristusovega namestnika in se udeležijo cerkvenega apostolstva za obnovenje krščanskega življenja v poedincu, družini in družbi. Kongres izraža globoko zahvalo poljskemu episkopatu, da je izdelal pravila katoliške akcije za Poljsko, ki omogočajo katoliškim laikom, da sodelujejo pri apostolskem delu. Kongres povdarja, da morajo biti člani katoliške akcije v tesnem stiku z evharističnim kraljem. V odseku za duhovnike se je razpravljalo o sledečih vprašanjih: Duhovnik in evharistija; duhovni delavec najsvetejšega zakramenta, medsebojna duhovniška pomoč i. t. d.

Lajčni inteligentje so med drugim obravnavali vprašanje: Evharistija v življenju izobražene in Potreba organiziranega dela inteligence na laičnem apostolatu. Zelo zanimiva predavanja so bila tudi v vseh drugih sekcijah. Lahko rečem, da so se načela vsa važna vprašanja, ki zadevajo sedanje katoliško življenje na Poljskem.

Evharistični kongres je visoko dvignil katoliško zavest in se obetajo najlepši sadovi za versko življenje na Poljskem.

Zagrebska vremenska napoved: Povečini oblačno. Nestalno. Mogoče bodo od časa do časa nevihte.

Finski kmetje proti komunistom

Kmete z avtomobili prevažajo o Helsingfors — Demonstracije se vrše mirno

Helsingfors, 7. jul. as. Od večerj zvečer je mesto Helsingfors poplavljeno s pristaši Lappo-stranke. Neprestano prihajajo v mesto avtomobili, ki prevažajo pristaše stranke v mesto. Do sedaj je prišlo nad 500 avtomobilov, 800 pa jih je še na poti. Vsi nesejo na rokavu modro-črni trak z začetnimi črkami LL, to je Lappo-Like. Mnogi kmetje so prvič v svojem življenju potovali v avtomobilih in se čudijo krasnim, modernim hišam v Helsingforsu. Prišli so v meso s severne strani in se ustavili v pristanišču. Tu so se zbrali in odkorakali skupno v svoja stanovanja. Da se že vnaprej onemogočijo vsaki izgredu, so bili poslani v mesto samo starejši ljudje. Prebivalstvo mesta pušča kmete skoro popolnoma v miru, le malo ljudi jih pozdravlja z robei, naka kmetje odgovarjajo po fašističnem vzoru s tem, da počasi dvigajo desno roko. Njihova demonstracija je popolnoma tiha, brez godbe in brez glasnih klicev. Povelja se dajejo z malimi modrimi, zelenimi in belimi zastavicami, ki jih ima vsak avtomobil, in se oddajajo dalje od avtomobila do avtomobila.

Včeraj zvečer je voditelj kmetov Kosola, ki je poleg prosta Karesa in trgovskega svetnika Haarla najvažnejša osebnost kmečkega pokreta, objavil kratek program Lappo-pristašev. Zahteval je, da se komunistične organizacije zatro popolnoma, da se komunistični poslanci izključijo iz parlamenta in odstranijo iz vseh javnih uradov. Bolj dalekosežen pa je njegov predlog za parlamentarno reformo, ker hoče odstraniti proporcionalni sistem, uvesti volilna okrožja, v katerih se voli samo po en poslanec, postriti politično kazensko pravo in omejiti tiskovno, društveno in zborovalno pravo. Liberalci in socialni demokrati odločno odklanjajo te ustavne zahteve.

Trenja v Zvezi narodov

Uradništvo naj bo bolj mednarodno zastopano

Geneva, 7. julija. b. Ze začetkom tekočega leta se nahaja vprašanje generalnega sekretariata oziroma njegove sestave v zelo nepovoljnem položaju. Vse dosedanje uradništvo Zveze Narodov je dosedaj nastavljeno provizorično, brez pravice na kako penzijo in pod vedno nevarnostjo, da se brez pokojnine odpusti. Uradništvo zahteva z veliko verno, da dobi svojo pragmatiko. To je prvi del »krize sekretarijata«. Ob priliki prvih pogovorov za pragmatiko je takozvanem četrtim (proračunskem) oddelku po angleški delegat Lord Robert Cecil debato raztegnil na organizirano reorganizacijo sekretarijata Zveze Narodov sploh. Lord Robert Cecilov predlog hoče namreč ustanoviti samo eno definitivno mesto generalnega tajnika ter ustanovitev velikega števila generalnih podtajnikov, ki bi stali na čelu posameznih oddelkov Zveze Narodov. Francija se je temu predlogu pridružila, Italija in Japonska in Nemčija pa so stavile protipredlog, ki se v ženevskih krogih splošno imenuje »manjšinski predlog«.

Vzgojno vprašanje pred DN

Obširen delovni program odbora za intelektualno sodelovanje

Zeneva, 7. julija. AA. Plenarna seja odbora za intelektualno sodelovanje se sestane v Zenevi 23. julija t. l. Pred to plenarno sejo bodo kakor vsako leto sestanki raznih pododborov. Prvič po treh letih se sestane pododbor strokovnjakov za proučevanje mladine o smotirih Društva narodov. Dela raznih organizmov se začne 23. julija z zasledanjem pododborov za strokovno izobrazbo. Tajnik Društva narodov je podal pododboru poročilo o storjenih ukrepih v raznih državah glede izvršitve del po njegovem priporočilu. Pododbor je proučeval razne dodatke, ki bi se mogli dodati raznim navodilom, zlasti o potrebi vzgojne kinematografije, vzgojne radiofonije, organizacij potovanj in izmenjavi mladine.

Mednarodni odbor za intelektualno pravo začne svoja dela 7. julija. Bavi se bo z vprašanjem avtorskega prava in z vprašanjem pripravljalne konference, sklicane v Bruslju za leto 1935 glede mednarodne bernske konvencije o zaščiti avtorske svojine. Ta pododbor se bo dalje bavil z vprašanjem izdajateljskih pogodb, znanstvene svojine, o ovirah mednarodnega širjenja knjig itd.

Pododbor za mednarodno zvezo univerz se sestane 10. julija. Pripravljeno ima poročilo o delih.

vendar so nasprotniki Lappo-pristašev mirni, da preprečijo vsak spopad. Socialni demokrati, ki so v parlamentu druga največja stranka, se omejujejo samo na to, da obsojajo maloštevilne nasilnosti, ki so se do sedaj zgodile.

Helsingfors, 7. jul. as. Manifestacije kmetov so se začele danes dopoldne z demonstracijo na velikem predmestnem trgu, ki je bila zelo verskega značaja. Voditelj, prosi Kares je grajal populistov v zadnjih dvanajstih letih nasproti komunistom. Kot zaključek prireditve je bila velika proslava na mestnem trgu. Opazilo se je posebno, da je predsednik republike Relander stopil k voditelju Kosoli in mu stisnil roko. Prisotni so smatrali to za simboličen akt. Nato je bila cerkevna pridiga in potem je izjavil Kosola: »Zbrali smo se na tem trgu 16. maja 1918 in smo mislili, da je naša zmaga nad komunizmom končnoveljavna. Doživeli pa smo morali krhko skušnjo, da se smejo veleizdajalci zopet šopiriti in da so imeli v parlamentu svoje hujskajoče govore. Zato smo morali zopet priti v Helsingfors, da nanovo napovemo boj takemu stanju.« Nepriznava je zahteval besedo tudi predsednik republike Relander, ki je hvalil domoljubno mišljenje Lappo-pristašev ter jih prosil, naj pustijo preteklost in naj svoje poglede obrnejo v bodočnost. Ministrskemu predsedniku je bila izročena proklamacija, v kateri se vladi izreka zaupnica pod pogojem, da se komunizem uniči popolnoma in da se za to poskrbi v zakonodaji. Do incidentov do sedaj ni prišlo. Samo v Rovaniemiju, najsevernejši končni postaji finske železnice so komunisti zažgali več skladišč, cinov in petrolejskih zalog. Aretiranih je bilo 24 komunistov, ki so osuščeni, da so podtaknili požar. Večina kmetov bo še danes zvečer z avtomobili in posebnimi vlaki zapustila mesto.

Lordu Cecilu se očita, da je s svojim predlogom nameraval za vselej uvesti v Zvezo Narodov prevlado francoske in angleškega vpliva, ker je obče znano, da je dosedanj gen. tajnik Sir E. Drummond po narodnosti Anglež in njegov namestnik M. Fontaine, po narodnosti Francez. Če bi se vsa ravnanjska mesta spremenila v podtajniška, potem bi po resnici izgledalo, da Zveza Narodov ni mednarodna institucija ampak medzavezniška.

Nadalje se je opazilo, da je informativni oddelek na »Sekretarijatu« najvažnejši med vsimi oddelki. Od tam se stekajo vezi ženevske institucije s celim svetom. Ta oddelek bi zatorej moral na vsak način biti popolnoma internacionalen in ne kakor je sedaj, v težini francosko-angleški. Informativni oddelek mora zatorej dostikrat prenašati očitke, da njegove informacije niso objektivne.

Pričakuje se, da bo slednjč vendar prevladala teza manjšinskih članov, ki vidi v pravi internacionalizaciji Zveze Narodov garancijo za njen trajni obstoj in za njeno trajno korist.

Ceske železnice se podraže

Praga, 7. julija. AA. »Ceske Slovo« doznava iz merodajnega vira, da potniška tarifa na češko-slovaških državnih železnicah ne bo povišana 1. avgusta t. l., kakor je bilo predvideno. Datum povišanja tarife bo pozneje objavljeno.

Dr. Korošec v Bosni

Belgrad, 7. julija. AA. Minister za gozdove in rudnike dr. Korošec je šel na inspekcijko potovanje po bosenskih gozdovih. Namen ministrovega potovanja je proučevanje ukrepov o pobljanju gozdnih škodljivcev v teh gozdovih.

Odlikovanja in napredovanja

Belgrad, 7. jul. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika vlade so odlikovani: Z redom sv. Save 5. stopnje Dragotin Gril in Janko Goršič, uradnika uprave policije v Ljubljani; z zlato kolajno za vestno službo Alojzij Tabernik, policijski agent uprave policije v Ljubljani in Jurij Smodej, policijski agent policijskega predstojništva mestne policije v Mariboru. S srebrno kolajno za vestno službo Franc Klinec in Maks Turin, policijska agenta uprave policije v Ljubljani, ter Franc Grad in Franc Orel, policijska agenta predstojništva mestne policije v Mariboru.

Belgrad, 7. julija. m. Z ukazom Nj. Vel. kralja od 29. junija in na predlog ministra za šume in rube so napredovali: ing. Sazak Vladislav, šumski nadsvetnik in ing. Obereigner Emil, šumski nadsvetnik, oba pri banški upravi v Ljubljani, v I. 4a, ter Hanzlovski Venčeslav, podšumar pri šumarski upravi na Bledu in Zulfjan Hubert, podšumar pri okrajnem načelništvu v Litiji, v III. 1.

Belgrad, 7. julija. u. Z odlokom predsednika ministrskega sveta in notranjega ministra, so postavljeni za politične pripravnike pri upravi mesta Belgrada v I. 2 Rudolf Mrzlikar, odvetniški pripravnik, Vladimir Kante in Josip Pole, diplomirana pravnik iz Ljubljane.

Belgrad, 7. jul. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta na predlog ministra prometa v soglasju s predsednikom ministrskega sveta imenovana pri direkciji državnih železnic v Ljubljani: Za postajenačelnika v Smarju pri Jelšah g. Anton Lešnik, dosedanj uradnik iste skupine in kategorije in postajenačelnik v Smarju-Sap: na postajo v Novem mestu g. Viktor Beguš, dosedanj uradnik iste skupine in kategorije na postajo v Celje; oba na lastno prošnjo.

Belgrad, 7. jul. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra zunanjih zadev je ustanovljen častni generalni konzulat kraljevine Jugoslavije v Aleksandriji. Za častnega generalnega konzula je z ukazom Nj. Vel. kralja postavljen Filip Mušič-bej, odvetnik pri mešanem sodišču v Aleksandriji.

Belgrad, 7. jul. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra prometa ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je postavljen pri direkciji državnih železnic v I-3 za pomočnika direktorja inž. Božidar Jovanović, dosedaj uradnik iste skupine in kategorije in višji svetnik ministrstva za gradbo po potrebi službe.

Conan Doyle umrl

London, 7. jul. AA. Danes je umrl znameniti angleški pisatelj kriminalnih romanov Arthur Conan Doyle, star 71 let. Pokojni je študiral medicino, a se je pozneje popolnoma posvetil literaturi. Izdal je znamenite romane, kakor na primer Sherlock Holmes, ki so postali kmalu svetovno znani. Conan Doyle je služil kot zdravnik v južnoafriški vojni, o kateri je napisal tudi zgodovino. Zadnja leta je pisal mnogo o duševnih fenomenih, katerim se je popolnoma posvetil.

Priprave za indsko konferenco

London, 7. julija. AA. Poučeni krogi trde, da bo še ta teden objavljen dnevni red o indijski konferenci, ki se sestane v Londonu 20. oktobra t. l. Dnevni red in sestava te konference bosta razglašena istočasno v Londonu in v Indiji.

London, 7. julija. AA. Za napovedano vladno objavo glede indijske konference, ki bo oktobra meseca v Londonu, vlada v javnosti veliko zanimanje.

Gandija hočejo osvoboditi

London, 7. jul. as. 8000 pristašev Gandija je korakalo včeraj iz Pune v Yeravado, kjer je zapri Gandi, da bi ga osvobodili. Prišlo je do hudih spopadov s policijo, v katerih je bilo ranjenih mnogo oseb.

Krvava matura v Romuniji

Bukarešta, 7. jul. AA. Zrelotne skušnje v Bukarešti so dale letos katastrofalne rezultate. Število padlih kandidatov je tolikšno, kakor ga ne pomnijo. 14 srednješolcev je napravilo samoumor, osem pa jih pogrešajo.

Odmevi italijanskih pretiravanj

London, 7. julija. AA. Današnji »Sunday Times« prinaša članek Stedea, ki veli, da postaja francosko-italijanski nesporazum čedalje nevarnejši in da Mussolinijeva Italija z raznimi pretiravanji ne more dati garancij za Italijo. Med Francijo in Veliko Britanijo so v tem pogledu skupni interesi in če bi se to dovolj objasnilo, bi mogli zabeležiti padanje temperature v atmosferi, ki vlada v Rimu.

Drobne vesti

Berlin, 7. jul. as. Nemški državni zbor je dane odobril začasno nemško-romunsko trgovinsko pogodbo.

Sofija, 7. jul. AA. Dunajski profesionalni klub WAC je v soboto in v nedeljo nastopil proti vodilnim tukajšnjima kluboma. V soboto je igral proti Levskemu neodločeno 3:3, v nedeljo pa je proti Slaviji izgubil 0:1.

Wimbledon, 7. jul. AA. V finalu prvenstva gospodov je zmagal bivši svetovni prvak Tilden nad Amerikanom Allisonom 6:3, 9:7, 6:4. V damskem double sta zmagali Amerikanci Wills-Ryan nad Cross-Palfrey, v mixte double pa Crawford (Avstralijska) Ryan (Amerika) nad nemško kombinacijo Preen-Krahwinkel.

Varšava, 7. jul. as. V Sossnovicah je prišlo večeraj pri komunističnih demonstracijah proti političnim smrtnim obsodbam v Lvovu do hudih spopadov s policijo. En demonstrant je bil ubit, več pa jih je bilo težko ranjenih. Cela vrsta delavcev in policistov pa je bila lahko ranjena.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Spremenljivo, oblačno, ponekod še deževje, pozneje pa se bo zopet jasnilo. Južne Alpe: Najprej še nevihte in nekoliko hladneje, kmalu pa bo zopet nastalo tople vreme.

Za zvezo Slovenije z morjem

Gospodarski krogi dravske in savske banovine zahtevajo enodušno takojšnjo zgradbo proge Kočevje—Stari trg—Vrbovsko

Sušak, 7. julija.

V nedeljo, 6. julija, se je vršila na Sušaku konferenca gospodarskih organizacij obeh banovin radi realizacije že zakonjene in trasirane proge Kočevje—Stari trg—Vrbovsko, s čemer bi bila ustvarjena direktna zveza Slovenije z morjem. O tej konferenci, ki se je ob enodušnosti vseh navzočih delegatov gospodarskih institucij dravske in savske banovine, ki jih je bilo nad šestdeset, spreminila v močeno manifestacijo, je na kratko večerajšnji »Slovenski list« je poročal. Danes podajamo izčrpano poročilo.

Konferenco je sklical sušaški mestni župan g. Juro Ružič. Na konferenco so bili povabljeni ministri, vse gospodarske institucije in občine prizadetih krajev. Zbora se ni mogel udeležiti noben minister, pač pa so poslali nekateri svoje zastopnike. V imenu ministra železnice se je konferenci udeležil zagrebški železniški direktor ing. g. Senjanović, ministra šume in rude je zastopal direktor Perušić, bana dravske banovine podban g. dr. Otmar Pirk-mayer, bana savske banovine podban g. dr. Stojanović. Konferenco so se udeležili še ministri n. r. g. Ivan Pucelj, ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc, dr. Brzobjavni se je opravičil minister g. dr. Shvegel, minister za gradbo g. Trifunović, ban Silović in bivši minister g. dr. N. Zupančič. Brzobjavni pozdrave so poslale številne slovenske občine, nekatere pa so bile zastopane tudi osebno, tako kočevska po županu finančnem svetniku g. Kostanjevcu ter velika večina na progi zainteresiranih občin. Stari trg sta zastopala g. podžupan Weiss in svetnik Fugina.

Na predlog g. Jelačina je bil izvoljen za predsednika konferenec g. Ružič, mestni župan na Sušaku. Ta je poudaril, da je namen današnje konference ta, da se začne energična akcija za dokončno izvršenje železniške zveze, ki bo velikanskega pomena za Dravsko in Savsko banovino, kakor tudi za vso državo. Da pa bo dosegla nova železnica svoj končni namen, je potrebna še zveza Sušaka z Martinšćico in zveza Bakra z bakersko lukco.

Poročilo inž. Klodiča

Po teh uvodnih besedah je predal besedo strokovnemu referentu direktorju ing. Klodiču, ki je med drugim izjavil:

Namen mojega referata je, da objasnim, kako stoji danes vprašanje železniške zveze z morjem. Slovenija je odrezana od morja, pot preko Karlovca je predolg in smo radi tega morali misliti na nov spoj z morjem. Naglašam, da gre tu za zvezo cele Dravske banovine z morjem s pomočjo glavne železnice na lastnih tleh. Ko bo zgrajena nova zveza Ljubljana—Sušak, bomo mogli velik del blaga, ki gre danes preko Rakeka in Postojne, instradirati na Sušak po železnici, ki teče v dolžini 224 km na našem teritoriju, dočim je železnica, ki veže Ljubljano s Trstom, le 53 km na našem ozemlju. Pri tem pa še skrajšamo pot za polnih 106 km. Dovož omenjenega blaga bo povečal promet v sušaški lukci. S tem da vozimo naše blago iz Slovenije v inozemsko pristanišče, izgubimo sigurno na leto 50 milijonov dinarjev, a to je proračunano zelo minimalno, na tarifah, luških pristojbinah itd. To je denar, ki ga darujemo tujcem iz našega dela in truda.

Kaj z rentabilnostjo nove železnice?

Če bomo gradili to progo kot vicinalni spoj, gotovo ne moremo računati na kako rentabilnost. Če pa gradimo progo z višjega vidika, da se reši severni del države od odvisnosti inozemstva, kar se trgovine tiče, takrat se bo investirani kapital brez dvoma rentiral.

Štiri važne ali manj važne zahteve so rodile idejo nove proge:

1. zveza Ljubljane s Sušakom,
2. zveza Maribora s Sušakom,
3. lokalni interesi in
4. zveza Dravske banovine z Dalmacijo.

Projektirana proga bo v zadostni meri odgovarjala interesom dalmatinskega turškega prometa.

V čem tiči problem gradbe proge?

Južno od Kočevja naletimo na precejšnjo zapreko, namreč na 300—400 m globoko dolino Kolpe, odnosno Čabranke. Dolina pričenja pri Čabru in končuje pri Severinu. Jasno je, da to komplicira in podražuje gradnjo. Ves problem tiči v tem, da čez dolino zgradimo velik in visok most ali pa, da se spustimo nizko doli do dna in zgradimo preko vođe nizek most. Še drugo zapreko smo našli v teh krajih, namreč slab teren, ki sestoji iz karbonskih škrljencev od Čabra pa do Vrbovskega. Strokovno mnenje geologa Koča in Sukovića o tem terenu je nepovoljno. Imamo tudi slaba izkustva na progi Brod Moravice—Delnice. Še eno težkočo moramo omeniti in to je bližina državne meje.

Variante Kočevje—sušaška proga

lahko delimo v tri skupine. Prva je skupina Kočevje—Brod Moravice, druga Kočevje—Vrbovsko, odnosno Srbske Moravice in tretja Kočevje ali Ribnica—Delnice. S proučevanjem tras je prišel eden dunajskih inženjerjev in izdelal detajlni projekt Kočevje—Brod na Kupi—Brod Moravice.

V drugem načrtu pade v oči najprej zveza Kočevje—Srpske Moravice. Toda most preko

Kolpe bi bil visok 120 m, tunel med Kolpo in dolino Dobro bi meril 7 km. To bi bilo predrago. Glavni projekt druge trase bi bil Kočevje—Vrbovsko. Ta predvideva 80 m visok most pri Vasi Radenci in 5 km dolg tunel pod hribom Lovnik pri Vrbovskem.

Borba za različne trase je bila ostra. Ker je nastala še tretja trasa, je poslalo ministristvo prometa komisijo v teren, da izbere definitivno traso. Ker se niso člani komisije odločili za nobeno traso razen ing. Alačevića, univ. prof. iz Zagreba, ki se je izjavil odločno za zvezo na Vrbovsko, je morala odločiti direkcija sama.

G. direktor ing. Klodič nadaljuje s historijatom borb za traso Kočevje—Vrbovsko. Končna odločitev je padla, ko je odločitev direktorja ing. Kuzmanovića za poslednjo traso podpisal minister prometa general Milosavljević.

V zvezi proge Maribor—Sušak potrebujemo še spoje Sevnica—St. Janž (13 km) in Črnomelj na Jadri (26 km), ki je postaja projektirane proge Kočevje—Vrbovsko. Na ta način dobimo samo malo daljšo zvezo Maribora s Sušakom (318 km) kot je pot Maribor—Trst (300 km). Proga Sevnica—St. Janž se ni nikoli odbijala. Kar se tiče zveze iz Črnomlja na sušaško progo, je nastal kontraprojekt zveze Kočevje—Straža in Črnomelj—Ogulin.

Ko bo prvi sistem prog izgrajen, se bo obrnil ves promet cele Dravske banovine pa tudi tranzit na Sušak in dohodki bodo taki, da se bo investirani kapital za železnico sigurno rentiral.

Kakšna bo proga?

Zveza Kočevje—Stari trg—Jadrč—Vrbovsko izgleda takole: dolga je 58 km in pol, priključek na sušaško progo se nahaja 3 km severno od Vrbovskega, ki je istotako urejen kot zaključek sušaške proge na belgarijske pri Zagrebu, prava priključna postaja pa bodo Srpske Moravice. Na progi se nahajajo postaje: Mozelj, Rajndol, Knežja lipa, Čepelje (ta že na ozemlju Savske banovine), Stari trg, Radenci, Špeharja, Močile, Jadri in Nadvučnik. Največja napetost proti morju je 21 in pol pro mile, tunelov bo 13, najdaljši bo meril 2790 m. Večjih mostov in viaduktov bo 10. Stroški za zgradbo znašajo 250 milijonov dinarjev.

Dovoljena brzina vlakov bo 60 km na uro, vožnja iz Ljubljane v Sušak bo znašala 6 ur, dočim znaša danes na poti preko Karlovca več kot 11 ur. Krajša bo ta proga za 106 km.

Projekt za progo Kočevje—Vrbovsko ima že pravno podlago v zakonu o Blairrove posojili iz leta 1922 in v finančnem zakonu od maja leta 1927. Prvi zakon pomeni, da se naj uporabi za zgradbo te proge iz omenjenega posojila 2 milijona dolarjev, kar znači danes okroglo 110 milijonov dinarjev ali 44 odstotkov gradbene vsote. Na žalost ni v tem zakonu rečeno, iz katere tranže posojila naj se vzame ta vsota. V zakonu iz leta 1927 stoji, da se mora proga Kočevje—Vrbovsko graditi iz že najetih in zaključenih posojil ali iz novih posojil, ki se še morajo zaključiti za občo državno potrebo.

Končno moram reči, da je direkcija za gradnjo novih železnic predala po licitaciji delo za ustvaritev detajlnega projekta privatni tvrdki ing. Dukić v Ljubljani leta 1928, ki je izvršila ta posel leta 1929. Detajlni projekt je odobren od direkcije v jeseni preteklega leta in leži sedaj v oddelku za gradbo železnice v ministristvu gradjevin.

Tako stoji danes stvar in s tem sem končal.

Pozdravne brzobjavke

Po izvajanjih g. direktorja Klodiča je predlagal predsednik g. J. Ružič, da se odpošlje Nj. Velikanstvu sledečo brzobjavko: Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Belgrad. S konference predstavnikov gospodarstva Savske in Dravske banovine, sklicane po mestni občini v Sušaku o predmetu železniške zveze Dravske banovine z našo obalo, posijamo Vaš. Velikanstvu izraze neše globoke vdanosti in vernosti.

Pozdravne brzobjavke so bile odposlane tudi min. predsedniku div. gen. P. Zivkoviću, ministrom dr. Korošcu, dr. Švrljugu, dr. Schweglu, J. Demetroviću, Trifunoviću in Radijojeviću ter obema banoma kakor tudi bivšemu železniškemu ministru banu Milosavljeviću.

Izjave delegatov

Za tem so govorili odlični zastopniki oblasti, gospodarskih korporacij in mest. Ker so bile izjave nadvse pomembne, prinašamo najvažnejše:

Dr. Vrbanić, predsednik zagrebške zbornice za TOI, je v imenu slednje stavil predlog, da naj se pozove kraljevo vladu, da se zgradi proga Kočevje—Vrbovsko, St. Janž—Sevnica, Sušak—Martinšćica, obenem pa, naj se dokonča spoj Bakra z njegovo lukco. Soglašja z nujno potrebo zlasti proge, ki bo spajala Dravsko banovino s hrvatsko obalo.

Ivan Jelačin je podal v imenu zbornice za TOI in borze za blago in vrednote v Ljubljani posebno izjavo, v kateri se je ozrl na dosedanje delo v naši državi pri gradbah novih železnic. Priznava, da se je moralo doslej delati na jugu naše države, potrebno in nujno je to bilo in se veselimo z našimi brati vred, ko se je baš danes otvorila nova proga, ki bo spajala Pločnik s Kuršumlijo, vendar sedaj zahtevamo, da se prične takoj z resnim delom za zgraditev te nove proge, ki bo pomenila izhod Slovenije na morje, kar bo velikanske koristi za vso Dravsko banovino kakor tudi za vso državo. Komur je mar procvit naše ljubljene domovine Jugoslavije, ta mora pristopiti k delu za direktni zvezi Slovenije z morjem. Mi moramo gledati na to, da postanemo najjačja država na Jadranu!

Ivan Ogrin, podpredsednik zbornice za TOI in predsednik Obrtne sekcije, poudarja siromašnost in pasivnost krajev, koder bo stekla železnica. Vsesplošna kriza se opaža danes v našem narodu. Ljudje odhajajo trumoma po svetu. Doma ne dobe zaslužka. Treba pa je organizirati delo, zaposliti doma našo ljudstvo, ki sedaj išče pod težkimi pogoji zaslužka drugod, storiti nove virov dohodkov in prinesiti v kraje nove možnosti gospodarskega življenja. To bo dala gradnja nove železnice. Zaposlilo se bo prebivalstvo pri gradbi, obenem pa prinese krajem z otvoritvijo prometne možnosti, da se tam naseli nova industrija. Na ta način bo vprašanje pasivnosti teh krajev najbolj in trajno rešeno, zato moram izjaviti kot zastopnik obrtnišva najodločnejšo zahtevo, da se z gradbo te že zakonjene proge še v teku tega leta prične.

Govorili so še za zvezo trgovskih gremijev Dravske banovine g. I. Kavčič, predsednik

zveze industrijev g. Dragotin Hribar, predsednik zveze obrtnih zadrug g. Rebek, tajnik saveza trgovcev in industrijev šumskih proizvodov g. Mautner, predsednik saveza industrijev v Zagrebu dr. Pandakovač, za Kmetijski družbo g. Bukovec, mestni župan iz Kočevja g. Kostanjevec, ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc, odbornik Narodne odbrane Malinar in načelnik mesta Bakra g. prof. Canjuga.

Zagrebski železniški direktor ing. Senjanović je izjavil, da ga veseli, da bo mogel poročati kot zastopnik ministristva železnice ministru g. Radijojeviću.

Po vseh govorih, ki so izzvenili v eno samo skupno zahtevo po realizaciji načrta o spoju Slovenije z morjem, je bila sprejeta z največjim odobravanjem in soglasno sledeča

resolucija

Gospodarski krogi Savske in Dravske banovine, zbrani na konferenci 6. julija na Sušaku, konstatirajo sledeče:

1. Današnje zveze Dravske banovine z našo morskobalo so take, da nikakor ne morejo pritegniti prometa te industrijske in gospodarske napredne banovine v naše luke, zaradi česar se promet uravnava po krajši poti v tuje luke in se razvija pod tujim vplivom.

2. To stanje povzroča veliko nacionalno in gospodarsko škodo ter je nevzdržljivo z interesi našega celokupnega gospodarstva in za prestiž države, da moramo biti navezani na tuje luke in nuditi delo tujim delavcem, dočim imamo v naših primorskih krajih svoje luke in obilico nezaposlenih delovnih moči.

3. Promet, ki gre zaradi pomanjkanja direktnih zvez Slovenije z našim Kvarnerom preko tujine, znaša letno 400.000 ton. Če računamo, da izgubi naša država in naš kapital pri toni 200 Din, kar je minimalno, tedaj propade državi letno najmanj 80 milijonov dinarjev.

4. Zaradi teh okolištin ne morejo naše luke privabiti tranzita srednjeevropskega zaledja. V interesu našega narodnega gospodarstva je, da ta tranzit posebno iz držav, s katerimi stojimo v ožjih gospodarskih stikih, čimprej usmerimo v naše luke.

5. Tudi pot tujcev iz Srednje Evrope, ki je namenjena na našo obalo, gre največ v tuja pristanišča in po železnicih gornjega Jadrana, s čimer so oškodovani interesi naših železnic, našega morskoga prometa in vseh ostalih komponent gospodarstva.

Na podlagi teh ugotovitev konferenca gospodarskih krogov Savske in Dravske banovine sklene, da se

1. apelira na kraljevo vladu, da čim prej osvobodi blagovni in osebni promet in na splošno uravnava življenje zapadne Jugoslavije, kar se bo zgodilo takrat, ko se bo izvedla zakonjena zveza, ki bo direktno vezala Dravsko banovino s sušaško progo;

2. znesek dveh milijonov dolarjev, ki je bil v to svrhu zagotovljen iz Blairovega posojila in ni bil uporabljen, naj se likvidira in naj se z gradbo brez odlašanja prične;

3. da bi sušaški luški sistem mogel zadovoljevati potrebam prometa, namenjenega nam, naj se že letos dogotovi proga Bakar—Bakraluka in izvede zveza z Martinšćico.

Na vse merodajne faktorje se naslavlja ta resolucija s prošnjo, da ji posvečijo največjo pažnjo, ker bi rešitev v njej poudarjenih vprašanj zadovoljila nujne in splošne nacionalne, državne in gospodarske potrebe.

To resolucijo so podpisali vsi navzoči delegati.

Po kratki pavzi je bil nato izvoljen akcijski odbor, ki ima dolžnost, da intenzivno in nemajno dela na čimprejšnjem pričetku gradbe nove železnice.

Akcijski odbor

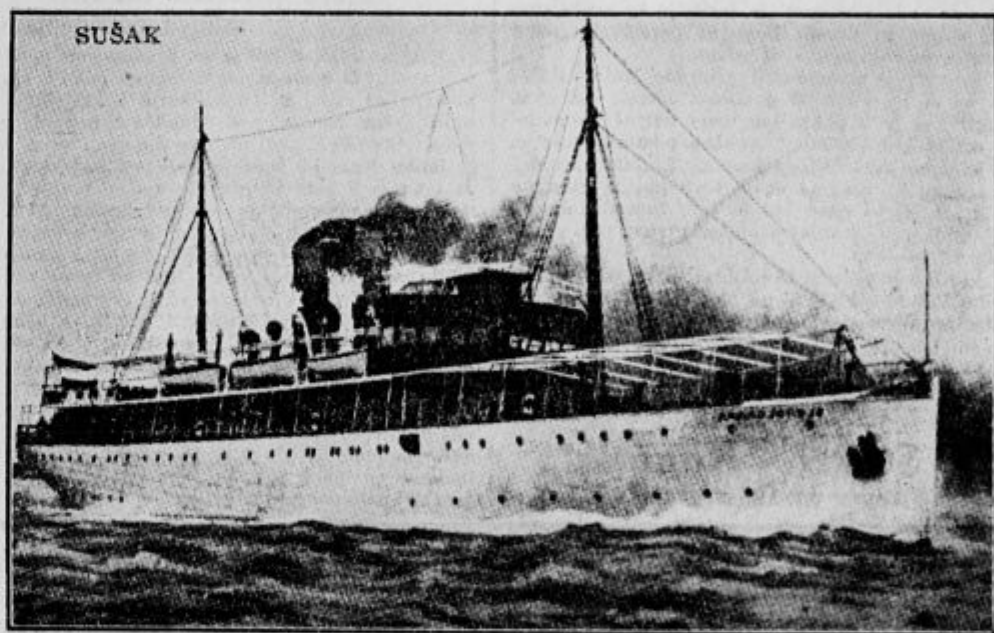
Predsednik: sušaški župan g. Juro Ružič, podpredsednik ljubljanski župan g. dr. D. Puc, kot odborniki gg.: predsednik zagrebške komore dr. Vrbanić, predsednik ljubljanske zbornice za TOI Ivan Jelačin, predsednik saveza industrijev in trgovcev na Sušaku Josip Premrou, predsednik saveza industrijev v Zagrebu S. B. Alexander, predsednik zveze industrijev v Ljubljani Dragotin Hribar, predsednik saveza trgovcev na Sušaku Ivan Kolombo in borzni senzal v Ljubljani Anton Lušin (v »Sl. listu« pomotoma Anton Sušnik, kar zdaj popravljam). Kot namestniki gg.: dr. Cuvaj, dr. Mohorič, dr. Cerić, dr. Marko Bauer, Ivo Brandetić, ing. Zupančič Fran in ing. Milan Suklje.

Ob zaključku konference je vstal predsednik zagrebške komore dr. Vrbanić in izjavil v imenu vseh prisotnih ob katastrofalni nesreči, ki je zadela naš najlepši parnik »Karagjorgje«, Jadranski plovilbi sočuvstvovanje.

Po konferenci se je vršil svečan banket, ki ga je priredila sušaška mestna občina delegatom v hotelu »Jadranc«. Med banketom je bila izrečena napitnica Nj. Vel. kralju in več govorov, nanašajočih se na krasno uspešo manifestacijsko konferenco za zvezo Slovenije z morjem.

Konferenca, ki se je vršila v nedeljo na Sušaku, je zgodovinske važnosti. Ne samo, da je prinesla končne in jasne besede o tem, da hčemo vsi zgraditev za Slovenijo kakor tudi za našo zapadno jadransko obalo tako velevažne železniške zveze, ona je tudi prvič približala gospodarske kroge Dravske in Savske banovine k skupnemu intenzivnemu delu za skupne interese. Enodušnost v izjavah, utemeljene zahteve od ene in druge strani, dobra volja in močna energija, ki se je odražala v vseh delegatih, nam bo jamstvo, da bo korakala v delu odsej Dravska in Savska banovina roko v roki in dajala tako najboljši zgled vsem ostalim banovinam, kako se lahko dela uspešno in koristno za gospodarske, narodne in državne interese.

Katastrofa parnika „Karagjorgje“

O strašni nesreči, ki se je pripetila po ne previdnosti italijanskega parnika »Francesco Morosini« v nedeljo ob 2 jutraj v Pašmanskem prelivu med Biogradom in Zadrom, kjer bi bil kmalu potopljen pomorske naše trgovinske mornarice parnik »Karagjorgje«, je že poročal obširno včerajšnji »Slovenski list«. Mi se omejimo tukaj na krajše poročilo.

Največji jugoslovanski potniški parnik »Karagjorgje« je plul iz Šibenika na Sušak z hitrostjo 15 milj. Parnik »Francesco Morosini« pa iz Zadra v nasprotni smeri v Split s hitrostjo 17 milj. Na parniku »Karagjorgje« je bilo 550 potnikov, po večini češkoslovanskih in poljskih udeležencev sokolskega zleta v Belgradu. Ti so se z izleta v Dalmaciji vračali proti svoji domovini. Bilo je nekaj minut čez 2, ko je tresk in hrup na parniku »Karagjorgje« prebudil vse potnike. »Karagjorgje« je bil presekane do polovice. Učinek je bil strašen. Na parniku je nastala med potniki silna panika. Posamezni prostori parnika in kabine so bile popolnoma porušene. Zunan na parniku pa se je raztezala ogromna razpoklina. Potniki zlasti žene, so klicali na pomoč. Bil je strašen prizor. Izpod razbitih delov parnika so zylekli 8 mrtvih, 7 težko in 20 lažje ranjenih. Povečini so to češkoslovanski in poljski Sokoli. Računa se, da se bo število mrtvih še povečalo, zakaj nekateri ranjenci so zelo nevarno poškodovani. Prizor v kabinah je bil strašen. V eni kabini so našli vso družino mrtvo. V drugi kabini pa

žensko, ki ji je bila odsekana glava. Tudi v drugih kabinah so bila trupla poškodovana na grozen način. Vse moštvo parnika je bilo rešeno, razven enega natakara, ki ga dosedaj še niso našli.

Nesreča se je pripetila na ta način, da se je parnik »Morosini« zadel s prednjim delom v levi bok »Karagjorgja« in ga skoraj preskal. Poveljnik parnika kapetan Ivo Prodan je spoznal, da bi se moral parnik kmalu potopiti, zato ga je zapeljal na bližnjo sipino, kjer je parnik nasedel in se tako rešil pred potopitvijo. »Morosini« je imel pokvarjeno kono, s katero se je zadel v »Karagjorgja«. Vendar pa je plul za »Karagjorgjem«, prevzel njegove potnike in jih odpeljal v Zader. Ranjenci so bili prepeljeni v tamkajšnjo bolnišnico. Po ostale potnike pa pridejo parniki »Jadranske plovitbe«, katere last je bil tudi »Karagjorgje«. »Jadranska plovitba« je poslala v Zader dva parnika, »Belgrade« in »Zadere«, k parniku »Karagjorgje« pa parnik »Slovenec«, da bo tam za vsak slučaj na pomoč. »Karagjorgje« leži še v dobaj srečni poziciji na sipini. »Jadranska plovitba« je poslala tja svoje pomožne tehnične ladje, ki bodo poškodbo za silo popravili, nakar ga bodo odvedle v ladjedelnice v končno popravilo. Trajalo pa bo zelo dolgo, da bo »Karagjorgje« popravljen.

Po mnenju strokovnjakov ni parnik »Karagjorgje«, ki je dobil udarec v levi bok prav nič kriv nesreče, temveč je vso katastrofo zakrivila le ne previdnost »Morosinijata«.

Kaj pravite?

Huda je letos vročina in zelo trpimo zaradi nje, razen onih seveda, ki uživajo sedaj dopust in leže kje v senci in pa razen onih, ki tako in tako nimajo ves dan drugega dela, kakor, da pozimi sede v kavarnah, poleti pa se hladi od jutra do večera na Savi ali pa v drugih kopališčih.

Vročina pa ni tako huda, da bi pregnala razne neumnosti, ki prav nič ne spadajo v ta vroči čas. Mi moški »švicamo« največ okrog vratu, kjer nas duši tesen ovrtnik. Pa tudi ženske so revice. Naj zastopuje le-ta primer:

Nikoli se nisem zmedel za žensko modo, še manj pa za modo, ki jo goji naša dekla. Vsak četrtek jo srečam v mestu: klobuk, dekolte na vratu, gole roke od ram do zapestij, na rokah pa — bele rokavice. Slo mi je na smeh. Doma sem jo vprašal, čemu se tako nosi? In kaj mi poreče med pomikanjem kuhinjskega posodja: »Kaj ne veste, da je tako moda?«

Postal sem pozoren in res sem se prepračil. Niso samo dekleta, ki se tako kričeče neskladno oblačijo, da imajo na rokah rokavice, na telesu pa skoraj nič, še celo nekatere »boljše« ženske so tako neumne. Da, da, moda ima svoje muhe!

Odkritje spominske plošče Andrejčkovemu Jožetu

Krajska, 6. julija 1930.

V današnjih dneh, ko hoče zvočnost in sočnost slovenske besede siloma zvočenosti v plehko nabreklost tujih melodij, ko malodušnost gloda celo najbolj glasne klicarje slovenstva, se mi zdi, da je bilo obujenje Andrejčkovega Jožeta potrebno.

Kdor bo pač hodil po dolgi, vijugasti cesti, ki so jo že Rimljani poznali, iz odtisnili svoje spomine Francozi, rokovanji in rokomavharji, kdor bo poromal na Limbarsko žudežno goro k Svetemu Bolantinu, se bo rad ustavil v Krašnji in bo odlejal vedel, da se je 24. marca 1845 rodil v Krašnji slovenski pisatelj Andrejček Jože, ki je spisal do sedaj življeno povest: Zalost in veselje (Slov. večernice 1870). Mogoče jo samo mlajši rod ne čita več, doim jo pa pozna prav vsaka mati v zadnji kmetijski vaši.

Rojaki so hoteli ovekovečiti rojstno hišo pisatelja in mu preskrbeti spominsko ploščo.

Slovesno odkritje je bilo v nedeljo, dne 6. julija. Čez zlato žito je brodil veter, v solnce se je kopala cesta in Limbarska gora in potok pod njo, v Krašnji je pa pozvanjalo k maši, ki jo je domači župnik Brececljnik daroval v spomin slavljenca, ki spi v pisateljski grobnici pri Sv. Krištofu v Ljubljani. Pri sv. maši je pel pevski zbor »Sloga« iz Ljubljane. Cerkev sv. Tomaža je bila premajhna in ni mogla objeti vseh gostov, ki so prišli iz Ljubljane, Kamnika, Domžal, Moravč, iz hribovskih, na obronkih visokih baji, iz rokovanjskih kotanj in iz belih kmetijskih palač ob cesti, iz starih furmanskih oštarj.

Po sv. maši je zaigrala godba, da korak ni čutil vročine in da se je nepretrgana veriga množice sunkoma vzpenjala na grič, kjer se razgleduje po dolini in mežika s Sv. Valentinom rojstna hiša Jožetova in kot on sam, tudi ta izrazita stila posebnost. Pred hišo pod brajdo, bogve, če se še Jože ni senčil pod njo, pod hruskami in jablanmi se je pričela prava slovesnost. Otvoril jo je g. Maselj, sorodnik in rojak Podlimbarskega, ki je povedal, da so rojaki postavili svojemu pisatelju spominsko ploščo, da se mu oddolže, ker je v pismu ohranil njih navade in običaje, jim odkrival lepote kraških bregov in tratin in ker je bil navdušen Slovenec, da nam tudi še danes lahko daje pogum. Z daritvijo sv. maše smo pričeli slavje in prosili Boga za porast slovenske literature, je zaključil svoj govor.

Nato pa je spregovoril profesor Makso Pirnat, ki si je s svojim govorom osvojil vsa srca. Seznanil nas je s pokrajino, nam odkril njene lepote, orisal kot Reymont spretno pomlad, poletje, jesen in zimo kraškega kmeta. »Ljubite svoj slovenski dom, ki vam ga čuva Sv. Bolantini, delajmo zanj in zaupajmo vanj, kot je vanj zaupal Jože,« s temi besedami je končal profesor Pirnat svoj govor in odgnal ploščo.

Za njim je govoril še profesor dr. Rožič in sicer v imenu Pobude, ki ji je na tem, da zažive slovenske starine in da slovenska zemlja zopet dobi svoje pravo slovensko lice. Popoldne je bila vrtna veselica.

Zobni atelje

V. Stuzzi - Kamnik

ostane zaprt do 10. avgusta 1930.

V Oberammergau!

3. do 4. julija.

V kraju pasionskih iger.

Pod večer smo se pripeljali v Oberau, kjer smo izstopili, se preselili v dva avtobusa in zdrčali v 10 km oddaljeni Oberammergau. Pokrajina ni več tako divje romantična; nekako tako je, kakor bi se vozil po Gorenjskem.

Zavozili smo v vas. Zelo je raztegnjena v ravni ob reki Ammer, nad katero se značilno dviga rogovit hrib Koel z velikim križem na vrhu. Koel in Ammer sta baje označbi iz keltskih časov. Rimljani so ju preimenovali v »Ambr« in »Covelarae«, iz česar današnji nemški imeni.

V predvasju — oprostite skovanko — prav kot pri nas na deželi, nič posebnega, kvečjemu, da opaziš tu in tam že kako hišo, ki je poslikana s svetopisemskimi motivi. Prometa danes ni bilo posebnega. S postaje smo bili menda mi edini. V središču vasi je pa že drugače. Vse ulice asfaltirane, izložbe — prevladujejo rezbarski izdelki, med katerimi vidiš že tudi take, ki spominjajo na Krašnjevo tehniko — množico, ki promeni na glavni ulici ali pa sedi po vrh pred restavracijami in gostilnami in pije črno pivo. Med tujci spoznaš domačina takoj: dolgi lasje padajo slehernemu za tilnik, pa naj bo otrok ali odrasel. Vsi so v »stilu pasijona«. Hise so odkrjave vse okrašene s starimi in novimi freskami, kar jih dela posebno slikovite in daje vasi nenavaden čar.

Na glavnem trgu smo obstali in se potem razšli vsak na določeno stanovanje. Kočijaži so od sile dragi. Nam — štirje smo bili — je računil za pot dobrih pet minut — vozil je počasi in po ovinkih! — pet mark! Kajpa prvič in zadnjič!

Po večerji na stanovanju smo si ogledali nekoliko večerno vrvenje v vasi. Nič posebnega, ra-

Strašna nesreča v Domžalah

Kakor je poročal že včerajšnji »Slovenski list«, se je pripetila v nedeljo popoldne v Domžalah strašna nesreča. Gasilno društvo v Domžalah je slavilo 50letnico svojega obstoja. Ob 2 popoldne se je vršila pri Pošti gasilska vaja na orodju. Grčar je bil mizarški pomočnik pri Avgustu Volkmu na

Resljevi cesti v Ljubljani. Vozil pa se je vsako nedeljo domov in je marljiv član tamkajšnjega gasilskega društva. Pri vaji je Grčar splezal z gasilsko cevjo na 16 m visoko lestev. Grčar je močan fant in je težak baje okoli 90 kg. Ko je bil Grčar na vrhu lestev, se je ta naenkrat pod njim prelomila na dveh krajih (glej sliko). Grčar je strmoglavil navzdol. Prestregla ga je najprej žica antene, ki se ni niti pretrgala, nato pa žice električne napeljave, ki pa so se pretrgale. Vendar so žice omilile padec, ki bi bil gotovo takoj smrtonosen. Nezavesten je obležal Grčar na tleh in se je šele prav počasi zavedel. Poklican je bil reševalni avto iz Ljubljane, ki je ponesrečenega fanta pripeljal v ljubljansko bolnišnico. Pri padcu si je Grčar pretresel možgane in se poškodoval na hrbtenici. Njegovo stanje je brezupno.

Čast zaslužnemu možu

M. Sobota, 6. julija.

Brez pretiravanja se lahko trdi, da ni kmalu človeka, ki bi radi vestnega in poštenega izvrševanja zaslužil tako priznanje, kakor ga zasluži predstojnik (upravnik) tukajšnje pošte gosp. Jakob Čuš. Z vztrajnim, nesebičnim delom je dvignil tukajšnjo pošto na tako višino, da ji ni najti para v daljni okolici. Njegove zasluge niso ostale skrite. Priznanje so dobile tudi na najvišjem mestu in gospod upravnik je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda.

Odlikovanje je izročil g. Čušu poštni svetnik Josip Stukelj iz Ljubljane kot zastopnik poštnega ravnatelja. To se je izvršilo zelo slovesno. Poštno osobe, ki je svojemu predstojniku takorekoč otroško vdano, je s svetlim in zastavicami okrasilo dvorano, v kateri so se zbrali predstavniki politične in vojaške oblasti, županstva in poštni nameščenci. Odlikovanec so vsi toplo častili. Ob tej priliki se je g. župan Benko v imenu M. Sobote g. upravniku zahvalil za veliko naklonjenost, ki jo vedno izkazuje tako občini kakor vseh okolici.

Gospodu upravniku, ki si je v največji meri zaslužil odlikovanje, tudi na tem mestu najtopleje čestitamo. Odlikovanje mu naj bo vzpodbuda tudi k nadaljnjemu delu v napredek poštnega prometa ob meji.

Auto povozil otroka

Skofja Loka, 7. julija 1930.

V nedeljo, 6. julija se je v našem mestu pripetila smrtna nesreča. Popoldne ob pol 10, vprav ko je odpeljal redni avtobus Skofja Loka — Žiri izpred sodniškega poslopja, je nenadoma prišel k dvorišču »Otetovec« gostilne dve in pol letna hčerka g. Janka Mravljica. Dasi je avto prevozil komaj 15 m in prav radi tega ni imel še velike brzine, je bila deklica na mah pod prednjim kolesom. Avto se je v trenutku ustavil, pa vendar je bila nesreča že tu. Dekletu je kolo strlo spodno čelust, s katere ji je izšlo vse zobe, in ji prišlo tudi na prsni koš. Dete so takoj odnesli k zdravniku dr. Hubadu, a zdravniška pomoč je bila prepozna; otrok je izdihnil že po nekaj minutah, tako da so starši, ki so bili takoj obveščeni o smrtni nesreči njihove hčerke, nesli otroka mrtvega na dom. Na kraju nesreče se je takoj zbrala komisija z sodnikom Batisto, ki je ugotovila ves dejanski stan. Vsi so mnenja, da soferja ne zadene nobena krivda, ker je v ozki ulici otrok nenadoma prišel pod kolo in ker v 15 m avto ni mogel imeti prevleke brzine.

zen ugotovitve, ki velja tudi za Innsbruck: nič pariškega ali, recimo, ljubljanskega — vse je dostojno, solidno — tudi ženski svet!

Vaščani se pečajo z rezbarstvom že od pamtiveka. Ta obrt pa je prišla najbrže iz bližnjega zamostana v Ettalu. Farna krstna knjiga se začne šele z letom 1613, dasi je naselbina mnogo, mnogo starejša. Mirni razvoj vasi je tedaj preprečila 30-letna vojna in še marsikatera poznejša.

Oberammergauske pasionske igre segajo že v 15. stoletje, kar pričajo deli najstarejšega teksta »passions Tragedie«. Od l. 1634 pa so pasionske igre za občino sveta dolžnost: izpolnjevanje obljube, ki so jo napravili v težkih časih.

Od l. 1632 je divjala v hoišaški in ammerski dolini huda kuga (»ladige Pest«). V krajih Garmisch, Partenkirchen in Eschenlohe je bila že pomorila — kakor pravi kronika — »grozno dosti« (»erschrocklich viel«) ljudi. Napis v kraju Kohlgrub priča, da l. 1633

»mur 2 Baar Ehevolk ganz und gar aus der Gemaint gesundt noch war«.

Garmisch ima iz tega časa postavljen »kužni križ«, Partenkirchen kapelo, posvečeno sv. Boštjanu in sv. Roku, Kohlgrub pa cerkev sv. Roka, sezidano na kužnem pokopališču.

Oberammergau je pa tedaj napravil obljubo za vse večne čase, da bo igral vsakih deset let pasionske igre

Od jeseni 1632 do julija 1633 je v Oberammergau-u pobrala kuga 84 oseb, med njimi tudi župnika Primoža Christeinerja, in še ni bilo konca. Tedaj se je zaobljubila »šestnija« in »dvajstnija« — občinski svet oberammergauski — »Fortan die Passionstragedie alle zehn Jahre zu halten und von dieser Zeit an ist kein Mensch mehr an der Pest gestorben«.

Mi smo prišli tedaj k nekaki jubilejni predstavi ob tristoletnici.

Pogrešan turist

Nova žrtev planin?

Jesenice, 7. julija.

Vse kaže, da so naše planine zahtevale med svojimi ljubitelji zopet novo žrtev. Pred tednom dni je odšel visokošolec Wolf Luckmann, doma z Jesenic, v Vrata, češ da gre fotografirat v planine in da bo te fotografije napravil za ljubljansko univerzo. Od tedaj ni bilo nobenega glasu več o njem. Domačini so poznali njegovo namero, da se v kratkem vrne in so se pričeli bati najhujšega. Na Jesenicah je nastala bojazan, da se je mladi Luckmann na planinah ponesrečil. Včeraj, v nedeljo je odšla z Jesenic prva ekspedicija iskal ponesrečenega Luckmanna. V ekspediciji sta bila brata Čupa, dalje dva Luckmannova brata, visokošolec Miha Potočnik in turisti Frelj, Pavlin in Bitenc. Ekspedicija je šla čez Križ, Rogljico, Skratice in z Martuljaka čez Greben do Dovškega križa in nazaj v Vrata. Na vsej dolgi poti niso nikjer našli nobenega sledu za pogrešanec. Danes se je ekspedicija odpravila na Rokav, čez Sleme do lovskih koč. Ljudje so ga namreč videli baje pred nekaj dnevi v lovskih kočah. Do sedaj ni še nobenih vesti, ali je ekspedicija našla kako sled za Luckmannom.

Dekle utonilo v rezervarju

Trbovlje, 7. julija.

V soboto popoldne je našla tragično smrt v rezervarju na Neži, v katerega se zbira po ceveh iz reke Save voda v svrhu zalivanja od premoga izpraznjenih jam, delavka Cajlinger Ana, 19 let stara in zaposlena v hrastniški steklarni. Pokojnica je bila dva šilma na delu, hodila je dnevno čez hrib domov k svojim staršem, ki stanujejo na Pasetju. Med pota se je šla kopat v rezervar, in jo je v vodi, kakor se domneva, zadela kap, ker je bila od vročine vsa razgreta. Iz vode so jo potegnili ob šestih zvečer. Bila je drugače pridno in veselo dekle in je njena smrt vse pretresla.

Koledar

Torek, 8. julija: Evgenij III. papež; Elizabeta, kraljica.

Osebnosti

— Za škofijskega duhovna svetnika sta bila imenovana Vojteh Hybšek in Gašper Porenta, profesorja na škofijski gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano.

— Promocija. Na institutu des Hautes Etudes Internationales pravne fakultete v Parizu je diplomiral g. Boris Kermauner iz Ljubljane. — Srčno častitamo.

Mala kronika

★ V članku »Znamenit gimnazijski razred« (»Slovenec« z dne 4. julija 1930) je izpuščen sočelec gospod Alojzij Kokelj, duh, svetnik in župnik v Vurbergu. Kot osmošolec je zložil dijaško pesem »Odmeyaj spev modric sinov...«, katero je vglasbil komponist Anton Nedved. Pela se je prvič leta 1890 na vseslovenskem abiturientskem shodu.

★ Ugotovitev. V nedeljski številki je v oberammergauskem potpisu tudi stavek o naših mladinskih listih. Izjavljamo, da se uresničitvi ni imelo namena, kakorkoli zadeti ob spoštovane osebe urednikov mladinskih listov ali kritizirati njihovo uredniško delo, ki uživa obče priznanje in da torej v tej stvari ne delimo mnenja našega dopisnika. Saj je znano, s koliko poštovanostjo so urejvali naši mladinski listi.

★ Gostovanje članov mariborskega Narodnega gledališča. Člani Narodnega gledališča v Mariboru: Štefica Fratikova, Stjepan Ivelja, Pavel Rasberger in Franjo Tovornik gostujejo v turek, 8. julija v Konjicah, v sredo, 9. julija v Šmarju pri Jelšah, v četrtek, 10. julija v Laškem, v petek, 11. julija v Slov. Bistrici, v soboto, 12. julija v Slov. Gradcu, v nedeljo, 13. julija v Vojniku, v turek, 15. julija v Brežicah. Na programu so koncertne operne in operetne arije ter komedije.

★ V Službenih novinah kraljevine Jugoslavije št. 148 od 3. julija t. l. je objavljen »Zakon o konvenciji in statutu o mednarodnem režimu železnic« in »Zakon o konvenciji in statutu o svobodi tranzita«; v št. 149 od 4. julija t. l. »Zakon o konvenciji o vzdrževanju in obnavljanju obmejnih kamnov, malih piramid in znakov na meji«, dalje »Zakon o univerzah« in »Pravilnik o organizaciji in delokrogu bankih svetov« in v št. 150 od 5. julija t. l. »Pravilnik o zdravilih in zdravilnih specialitetah« in »Pravilnik o prometu in kon-

★ Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav mlo učinkovanje »Franz-Josef« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

troli narkotičnih drog in strupov». — Nadzorstvo nad prometom narkotičnih drog (različne vrste opija, morfija, kokaina, indijske konoplje itd.), strupov in strupenih substanc vrši ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, odnosno ban po svojih mu podrejenih organih. Četrti del vsebuje kazenska določila, peti del pa vse predhodne in zaključne predpise tega »Pravilnika«, ki stopi z dnem 5. julija t. l. v veljavo.

★ V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 12 od 7. julija t. l. je objavljen »Pravilnik o delokrogu zavodov za zdrav. zaščito mater in otrok«, dalje »Pravilnik o delovanju zdravstvenih domov«, »Objava ministrstva za trgovino in industrijo ob uveljavljanju zakona o pobijanju neelojalne konkurence«, »Navodilo ministrstva za trgovino in industrijo glede tolmčenja § 32 zakona o neelojalni konkurenci«, »Navredba ministra za poljedelstvo o prepovedi dogona neonsažene in blatne živine na živinske sejme« in »Popravek navedbe ministrstva za poljedelstvo o odvračanju in zatiranju ovčjih osepic«.

★ Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjigo »Moré und Justizmord«, ki je izšla v Berlinu. Knjigo je spisal dr. Miloš Bogičević.

★ V Savo je skočila. Zaradi obrekljivih jezikov je v petek zvečer skočila v Savo 26-letna Frančiška Kajzerjeva, tovarniška delavka, doma iz Tomačevega. Truplo so potegnili v soboto pri Radomljah iz Save. Oče utopljenke je truplo prepeljal v Tomačevo in je bilo v nedeljo pokopano.

★ Smrt zaradi padea z drevesa. V soboto popoldne je v vasi Mali Lipljeni pri Turjaku obiral domačo lipo 11 letni posestnik sin Anton Petrič. Padel je z lipe precej globoko in se hudo poškodoval. Bil je prepeljan v ljubljansko bolnišnico, kjer je včeraj popoldne umrl za težkimi notranjimi poškodbami.

★ Vreme. Včeraj se je vili nad Ljubljano dolgo pričakovan dež. Ob pol 11 se je vili prava ploha, ki je trajala skoro do pol dne. Na ljubljanskih vrtovih se je ta dež zelo prilagel. Barometer je kazal ob 7. 759,9 mm, termometer 19,7 do 30,3 C. V Mariboru je kazal barometer 759,5 mm, termometer 19 do 28,2 C, mirno, pretežno oblačno. V Zagrebu je kazal barometer 760,3 mm, termometer 21 do 34 C, južno, pretežno oblačno. V Beogradu je kazal barometer 759,1 mm, termometer 19 do 32 C, zahoden veter, pretežno oblačno. V Sarajevu je kazal barometer 761,2 mm, termometer 23 do 33 C, mirno, jasno. Na Rabu je kazal barometer 760,2 mm, termometer 26 C, mirno jasno. Na Visu je kazal barometer 760,6 mm, termometer 25 C, mirno, poloblačno.

★ Kaj vse krađejo. V podružnici sv. Mavricija v Šmarci pri Kamniku, je dne 4. julija 1930 cerkveniki opazili, da so lopovi vdrli v cerkev in odnesli veliki lesenec sredi cerkve, ki je bil umetniško izdelan. Lesenec so nabavili fantje in dekleta vasi Šmarca v letu 1884. Da je umetnina nameni odnesti samo lesenec, je dokaz to, ker ni odnesel nobenih drugih vrednosti, ki so bile priprave za odnesti, ampak jih je pustil nedotaknjene. Ako bi kdo o taki krađi kaj zvedel naj blagovolji sporočiti župnemu uradu na Homec, ali orožnikom v Mengeš.

★ Mladie: Zakon o tisku. V založbi Jugoslovanske knjigarnice je izšla knjižica »Zakon o tisku«, ki jo je uredil sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani Mladie Anton. Knjižica vsebuje pregledno tekst zakona o tisku z 6. avgusta 1925 z vsemi dopolnitvami in izpremembami po tiskovni noveli z 6. jan. in 11. jan. 1929 uvođenom zakonu k kazenskim zakonem z 16. febr. 1929, kazenskemu zakoniku z 27. jan. zakonu o izvrševanju kazni na prostosti od 16. febr. 1929 in zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi z 6. jan. 1929 in je opremljena z nad 100 važnejšimi in zanimivejšimi razsodbami kasacij in višjih sodišč. Knjižica je z ozirom na njeno vsebino, ki dosedaj še ni bila nikjer objavljena, neobhodno potrebna vsem praktičnim juristom, novinarjem in tiskarjem. 8°, 66 str. Cena 16 Din.

Ljubljana

○ Ekskurzija profesorjev iz Poljske. Danes s popoldanskim brzovlakom ob 5 prispe v Ljubljano na svojem večernem potovanju po Jugoslaviji 57 profesorjev in profesorice iz Poljske. Prenosili bodo v Akademski kolegij. Proforsko društvo in Društvo ljubiteljev poljskega naroda jim prirediti prijateljski večer v restavraciji hotela »Union« ob pol 9 zvečer. Obe društvi vabita kolege, oziroma člane k obilni udeležbi pri sprejemu na kolodvoru.

○ Slavje v Rožni dolini. Kakor je poročal že včerajšnji »Slovenski list«, je Rožna dolina slavila v soboto in nedeljo jubilej 25letnice obstoja »Olepevalnega društva« v Rožni dolini. V soboto zvečer je bila razsvetljena Rožna dolina z lučkami in lampijonki, vršila se je bakljada in serenade viškemu županu g. Petroviču. V nedeljo se je v rožnodolski kapelici vršila služba božja. Popoldne je bil stafečni tek, nato pa slavnostno odkritje spominske plošče prvemu odboru olepevalnega društva na Pernetovi hiši, cesta II. št. 13. Pri odkritju so govorili g. Jeločnik, prof. Rožič, g. Likozar in župan Petrovič. Po odkritju se je vršil sijajni uspehi rožnodolski sejem, ki je trajal v pozne ure.

○ Tombola ljubljanskega Aero-kluba daje vsakomur možnost z 2 Din poiskati si srečo in omogočiti si z zagotovitvijo dobika nedeljski izlet na Bled ali v Bohinj. Obiščite restavracije Bellevue, Keršič in Miklič!

○ Nesreča, ki bi se lahko končala s smrtno. Včeraj popoldne je privozil s kolesom iz Dalmatinove ulice na Miklošičevo cesto 14 letni Milan Fildestein. Nameraval je voziti proti kolodvoru. Od frančiškanske cerkve pa je pribrazil po Miklošičevi cesti avto g. barona Nikoliča iz Zagreba. Sofirala pa je ga. Dagmar Habsburg, ki menda, tako so trdili očividci, ni dala nikakega znaka s hupo. Na ovinku, kjer se je zgodilo že toliko nesreč, je avto zavozil v zadnje kolo fantovega kolesa. Kakih 8 m daleč je avto, ki se ni mogel takoj ustaviti, tiral fanta s kolesom vred po cesti. Mladi kolesar je dobil le precejšnjo prasko na desni nogi, drugače pa je na prav čudežen način ostal zdrav. Kolo seveda pa je popolnoma strto, kar je Fildesteina še najbolj skrbelo. Na licu mesta se je nabralo precej gledalcev, ki so glasno protestirali zaradi brezkrbne vožnje zagrebškega avtomobila.

○ Lekarne. Nočno službo imajo: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41 (Sv. Krištof).

Mnogo misli

imate pri nakupu kuhinjske posode, zato si prej ogledajte bogato zalogo katero Vam nudi po najnižjih cenah trdka s železnino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sy. Petra cesta 35

Senzacionalen poskus samomora v Ljubljani

Ljubljana, 7. julija.

Razburljiv način samomora se je danes ob 1 popoldne izvršil ob Ljubljani nasproti gostilni »Pri sedmici« in to zadnje gostilne v Mostah proti Vevčam. Ta gostilna je ob Ljubljani. Njen nasproti, že na štepanjski strani, se je pojavil nenkrat neki moški, stopil v vodo Ljubljanske, potegnil revolver iz žepa in se ustrelil v glavo. Hotel se je zadeti najbrže v desno senco. Roka pa mu je med strelom omahnila in tako se je ustrelil v desno levičnico, krogla pa mu je predrila glavo v višini nosa in izstopila na levi strani. Samomorilni kandidat je naperil še enkrat revolver nase, da bi se drugič smrtno zadel. Ves prizor pa je opazovalo nekaj ljudi, ki so skočili k samomorilcu, ga potegnili na breg in mu preprečili končno izvršitev samomora. Neki železničar je odhitel na močvarsko straznico in poklical reševalno postajo. Ta je samomorilnega kandidata z avtom prepeljala v bolnišnico.

☛ **Zemljari, zgradarini, pridobniki, rentnini in družbenemu davku podvrženi davčni zavezanci se opozarjajo na tozadevni razglas za tekoče leto (čl. 147. zakona o neposrednih davkih), ki je nabit na mestni deski in na deski bivše občinske hiše v Sp. Šiški od 4. julija do 15. avgusta 1930.**

☛ **Ogenj na polju.** Kopalni vlak, ki odhaja ob 1.25 z gorenskega kolodvora in ki pripravlja mnogim ljudem veliko radosti in užitka v hladnih vodah Save in Sore, je v nedeljo popoldne povzročil dvema draveljskima kmetoma veliko neprijetno. Po polju ob železnici je rumenelo lepo žito, sad skoro celoletnega truda. To žito je uničila iskra iz lokomotive omenjenega vlaka, ki je zanetila na žitnem polju velik plamen. Pogorelo je približno 4500 kvadratnih metrov žita. Posestnik Feliks Čerai-vec iz Dravljice je oškodovan za 1200 Din, ker mu je pogorelo 1500 kv. metrov žita. Posestnik Franc Jenku, prav tako iz Dravljice, pa je pogorelo 3000 kv. metrov žita in je oškodovan za 3000 Din. Ogenj so pogasili trije železničarji, ki so prihiteli na pomoč.

Maribor

☛ **Himen.** Profesor dr. Franc Mišič se je v soboto v tukajšnji stolnici poročil z gđ. Ljudmilo Pušenjakovo. Bilo srečno.

☛ **Na Mariborskem otoku** je bilo v nedeljo toliko ljudi kakor doslej še ne. Mestni avtobusni promet je oskrbel prevažanje posejencev otoka potom šestih avtobusov, ki so jedva zmagovali naval občinstva. Razen številnih gostov iz Avstrije so bili v nedeljo na otoku tudi številni gostje iz Rogaske Slatine, med temi večinoma Mažari, ki so si z zanimanjem ogledali kopalniške naprave na otoku. Tudi je bilo okoli nekaterih kabinic poostreno nadzorstvo.

☛ **Usiga strela...** O treh požarih v Črešnjem, Orebovi vasi in na Jančevem vrtu je poročal večerajšnji »Slovenski list«.

☛ **Sport se ob sportu poraja.** Ob plavalnem sportu v kopalnišču na Mariborskem otoku se poraja posebne vrste sport: v nedeljo je dvema kopalcem zmanjkalo pet stotakov. Proizvajatelj tega »izmaknjenega« sporta bi bilo treba posvetiti posebno pažnjo.

☛ **Tujski promet v Mariboru** izkazuje v drugem četrtletju: prijavljenih je bilo 9752 oseb, odjavljenih 9869; v zasebnih stanovanjih je bilo prijavljenih 6192 tujcev, odjavljenih pa 6183. Od teh je bilo 1875 inozemcev.

☛ **Smrtna kosa.** Umrl je v starosti 34 let čevljarški mojster Franc Krigau, Stritarjeva 7. Pokopali so ga včeraj na mestnem pokopališču v Po-brežju. — V poročnišnici je umrla v starosti 33 let Alojzija Aršič, žena kotlarja dr. žel. Včeraj so jo z avtofurgonom prepeljali v Ribnico na Pohorju, kjer se vrši danes na tamšnjem farnem pokopališču pogreb.

☛ **Gadjia zalega se** v mariborski okolici vsebolj razmnožuje. Ljudje skušajo nevarno zalego zatreti na razne načine; Pa gre ta zadeva sila nerodno od rok. Posestnik Franc Germut iz Bresternice je te dni iztaknil gadje gnezdo, v katerem je bilo 12 gadov. Posrečilo se mu je, da je od teh 9 ubil, trije pa so mu ušli. Priporočljivo bi bilo sistematično zatiranje te gnušne zalege.

☛ **Pomoč v brezposelnosti.** Tukajšnja Bor-za dela je nudila v preteklem mesecu 163 delavcem denarnih podpor v skupni vrednosti 10.324,50 Din in sicer: 10 delavcem redne podpore v znesku 1806 Din, 14 delavcem izredno podporo v znesku 1810 Din, 6 delavcem so se krili potniški stroški v vrednosti 256,50 Din, 135 delavcem pa se je priznala polovična vožnja v skupni vrednosti 6452 Din.

☛ **Nezgod.** S kolesa je padel v znanem klancu pri Vrhohat 24 letni čevljarški pomočnik Jože Kresal in si pri padcu zlomil levo roko. — 37 letni slikarski pomočnik Slavko Stelci iz Po-brežja je pri poslu radi eksplozije stredilnika zadobil opekline na desni roki. — Osem mesečna Vekoslava Kaše je padla materi z naročja; pri padcu si je strla levo nogo. — S kolesa je padla na cesti iz Ruš proti Limbušu 24 letna Angela Krebs. Pri padcu je zadobila obširne poškodbe na obrazu ter obeh rokah in nogah. Vsi štirje ponesrečenci se zdravijo v tukajšnji bolnišnici.

☛ **Svojevredstven človek** je bil 26 letni krojaški pomočnik Albin Vidmajer iz Slovenske Bistrice, ki je včeraj jutraj umrl v tukajšnji bolnici. Svojevredstven radi tega, ker je v zaporih tukajšnjega okroglega sodišča in tudi sicer večkrat nameraval izvršiti samomor s tem, da je sen groc požiral žlice, nože, vilice itd., ne da bi ta svojevredstvena shran-ka imela na njegovo zdravje in reakcijo notranjih organov posebne posledice. Zadnjikrat je poizkusil izvršiti samomor, ko se je v Kandijah pri Novem mestu hotel vreči pod vlak. O Vidmajerju in njegovi originalni samomorilni trenjaži je časopisje svoj čas precej pisalo.

☛ **Pred senatom trojice.** Na zatožni klopi je sedel včeraj 25 letni delavec Ivan Furlan iz Gra-dca; obtožuje se, da je 23. decembra 1929 v Ma-riboru s prevaro, češ da prihaja po nalogu trgovca Milana Arnatoviča na njegovo stanovanje (Sodna ulica 13), zavedel služkinjo Cecilijo Majhen, da mu je izročila Arnatovičev obloko in razne druge predmete v vrednosti 2450 dinarjev, s čimer je zakrivil prestopke prevare. — 21 letni delavec Josip Knezar pa se je zagovarjal pred senatom radi ob-tožbe, da je 25. maja t. l. na Meljskem hribu pri-zadejal Stefanu Spesu z nožem poškodbe v hrbet in glavo, tako da je nož prodrl do pljuč. S tem je zakrivil zločinstvo zoper življenje in telo. — 34 letni čevljarški pomočnik Franc Domadenik iz Loka pa se je zagovarjal radi zločina tatvine. Mož je 11krat predkaznovan. Obsojena sta bila: Furlan na 8 mesece strogega zapor, 840 Din globe in dveletno izgubo častnih pravic; Knezar na 1 leto robije in eno leto izgubo častnih pravic in Domadenik na 1 leto robije, triletni pridržek v zaporu in enoletno izgubo častnih pravic.

Celje

NAZNANILO

Slavemu občinstvu javljam, da sem zopet prevzel bivšo restavracijo hotel Balkan. Gosposka ulica št. 7 in kot lovec predručajil ime, ter po-delil ime »Hubertus«, kateri je varuh lovecev. Potrudil se bom slavno občinstvo postreči z do-bro kuhinjo, pristno kapljico in v poslopju se na-hajajočo prekafevalnico. Za obilen obisk se pri-poroča Drago Bernardi, hotelir.

Nova žrtev Savinje

Rimske toplice, 6. julija.

V soboto zvečer je Savinja zopet zahtevala novo žrtev. Nekateri delavci, med njimi tudi zidarji, ki so zaposleni pri gradnji novega kopalnišča, katero gradi g. Ullich, kakor je nedavno »Slovenec« že po-ročal, so se v soboto po dovršenem delu okrog pol 19 podali na Savinjo z namenom, da se umijejo in osvežijo po delu.

Mesto, kamor so se šli kopat delavci, je po-znato kot eno najbolj nevarnih mest na Savinji v tukajšnjem okraju. Toda, ker niso imeli toliko na-mena se kopati kakor umiti, so se zato ne meneč se za nevarnost, izbrali ta prostor, ki jim je bil tudi najbližji. Na tem kraju, na takozvanem »Savinjskem dvorcu« je teren dolg približno 250 m in dosega na nekaterih mestih nenavadno globoko, sploh pa je mesto poznano po svojih goljufivih vrtincih, ki so baš na tem mestu zahtevali že nešteto žrtev.

Šestorica delavcev se je na desnem bregu Sa-vinje podala v vodo. Med njimi je bil tudi komaj 26-letni Kovač, rodom iz Šmartnega v Rožni dolini po poklicu zidar. Umival in kopal se je z drugim pri bregu, naenkrat pa se je kot večš plavač, spustil nekoliko globlje v deroči tolmun, odkoder se ni mogel več rešiti; mahoma je izginil pod vodo. Sode-lavci, misleči, da se igra, so vsi stvar smatrali kot šalo, ko pa se je zopet čez nekaj časa prikazal na gladini, niso slutili ničesar slabega. V tem pa se je za trenutek zopet potopil in v objenih valov krče-vilo zavpil na pomoč. Eden izmed njih je takoj sto-čil v vodo z namenom, da ga reši. Ko pa se mu je približal in ga zagrabil za roko, mu je naenkrat zmanjkalo dna. Boječ se za lastno življenje, ker ni bil izvržen in izurjen plavač, ga je raje spustil, ostali delavci pa so se v tem strahu razšli iskat po-moči, mesto da bi sami priskočili utopljenecu na pomoč. Še enkrat se je prikazal na površje, nakar so ga zagrabili valovi.

Na mestu nesreče so se pričeli zbirati ljudje, kamor so jih privabili kliči prestrašenih sodrugov. Prestrašeni delavci so pripovedovali o nesreči in pro-sili, da bi polaskali truplo utopljenca, toda aka pomoč in rešitev je bila sedaj zaman, obenem pa je bilo iskanje trupla vled pozne večerne ure otežko-čeno, zato so odložili na naslednji dan.

Danes v nedeljo dopoldan sta na kraj nesre-če prispela tudi dva orožnika z Zidanega mostu, ki sta na podlagi izpovedi pričujočih delavcev sestavila za-pisnik o nesreči in zbrala vse potrebne listine. Bil jih je ponesrečenec imel s seboj, še istega dne so sporočili žalostno vest tudi njegovim staršem v Šmartno v Rožni dolini, ki so se danes popoldne od-zvali, da odredijo vse potrebno. Dopoldne in tudi še popoldne so nekateri izurjeni kopalci iskali truplo ponesrečenca, kamor sta prispela tudi F. Mlakar in Ulaga s svojim čolnom, toda vsak trud, kljub teme-ljitemu iskanju, je ostal brezuspešen. Najbrže je voda, ki je posebno v spodnjih plasteh bolj deroča, zavalila truplo med skale, kjer ga je prikrila, da ga ni moči najti. Domneva se, da ga je v vodi zagrabil krč, ki je bil v tem trenutku usodopoln zanj. K vsemu pa je najbolj značilno dejstvo, da je pred 2 letoma utonil prav na istem mestu hrastniški okro-žni zdravnik g. Kumar, ki je istotako postal žrtev skrivnih vrtincev Savinje. To bodi kopalcem zopet resen opomin, da je tudi pri kopanju predpogoj pre-viđenost!

Trbovlje

Slovenski rudarji v Franciji so poslali že drugi dar. Zupnemu uradu v Trbovljah je poslal vč. g. Val. Zupančič, slovenski duhovnik v Lievinu, P. de C. Francija za naše revne otroke Din 1275.— kot zbirko slov. rudarjev v Bruay-en-Arois, Fran-cija. Hvala najpriznanejša tudi vam slovenski ru-darji v tujini, ki niste pozabili svojih bratov doma, nahajajočih se v težki krizi. Vemo, da ste si sami pritrkali od ust in nam poslali dosedaj največji dar.

Nezgode voznikov. Pretresljiv prizor se je u-dil gledalcem v soboto jutraj na cesti pri hiši g. Pavlenča in Adamičeta, kjer vodi cesta precej na-vzdol. Sobota in sredi sta v Trbovljah tržna dneva, katera posebno obiskujejo s svojimi pridelki Sa-vinjskimi s košarami in vozovi. V soboto je peljal po tej cesti voznik Krasovec Albin, uslužben pri tr-govcu g. Košenini iz Gomiljskega, poln voz krompirja na trg. Pri vozu ni imel druge zavore, kakor ve-rige, s katerimi pa si ni upal lepe ceste kvariti. Voz je začel teči navzdol, voznik se je s konji mu-čil na vse načine, da bi voz ustavil, pa je že bila teža na vozu prevelika. Ko je voz z vso brzino dr-dral po cesti, težki konji se izpodtikavali, je voz zavil ravno proti betonskemu drogu pri Adamičetu, na katerega je napet električni vod. Voz je priletel z vso močjo ob drog. Voznik je vrgel ob plot in je oblašal nezavesten. V prvem hipu smo mislili, da je mrtev, pa se je po kratki omedlevisi opomogel in prišel k zavesti, medtem ko je po obrazu močno krvavel. Čudno pri tem je tudi to, da se konj, ki je prišel pri zaletu ob drog med njega in voz, ni nič zgodilo. Voznik je po preledku, ko se je opo-mogel, vozil zopet naprej.

V petek zvečer je pa imel smolo izdelovalec sodavice g. Romih iz Vod. Temu se je še mlad konj, ki ga je uporabljal tudi za jahanje, nad Petelinovo vasio splašal, se odtrgal od voza in pridiral sam domov vseh potolčen, ko je na cesti preskočil še ne-kaj otrok, ki so bili na cesti. Romih, ki je skočil poprej z voza, je bil poškodovan na roki in na nogi.

Škofja Loka

Dohod do vode. Na Studencu ob reki Po-ljanciščici je narasla voda že večkrat odnesla stop-nice, ki so bile narejene iz peska in proda in z le-som obite. Prav sedaj so nam tožile perice iz me-sta, da je dohod do vode sploh nemogoč. Zato prosimo Olepševalno društvo, da ta dohod po-pravi. Morda bi se napravile betonirane stopnice, ki bi vzdržale tudi morebitne povodnje. Obenem bi naprosili isto društvo, naj nekoliko posnaži prostor na Studencu in v Zvezdi in da vendar že odstrani tiste neslovenske napise, čez katere smo se že pritoževali, a doslej brez uspeha.

Kranj

Nabor in zaprisega. Rekrutovanje, pregled in zaprisega vojaških obveznikov v l. 1930. za okraj Kranj se bo vršilo v poslopju deske osnovne šole v Kranju. Pričelo se bo v soboto, dne 12. julija in pridejo na vrsto ta dan naslednje občine: Sen-čur, Smlednik, Jezersko; v ponedeljek 14. julija: Strazišče, Mavčice, Sv. Jošt; torek 15. julija: Naklo, Cerklje; sredi 16. julija: Kranj, Hraslje, Predvor; v četrtek 17. julija: Predoslje, Voglje, Velesovo. — Vsakokrat ob pol 7 zjutraj, izjemoma prvi dan v soboto ob 7. Zaprisega nezaprseženih obveznikov bo dne 16. julija ob 11 dop. na dvorišču mestnega župnišča v Kranju, pregled obleke rezervnih ofi-cirjev istega dne ob 8 zjutraj v lokalu rekrutne komisije v Kranju. Vsi vojni obvezniki, ki reflek-tirajo na eventuelne ugodnosti glede skrajšanja roka, naj prinese seboj vsa potrebna dokazila, da se more ta ugodnost ugotoviti takoj pri na-boru, dijaki pa naj prinese dokazila spridevala, da posejajo ta ali oni zavod.

Nesreča. V petek opoldne med 12 in 13 se je na kranjski postaji ponesrečil železniški delavec Tone Lužan doma iz Sr. Bitnja. Bil je uslužben pri tržiški železnici in je med premikanjem padel iz voza. Kranjski rešilni avto ga je prepeljal k zdravniku dr. Fajdigi, ki ga je pregledal in ob-vezal. Poleg močnih odrgnin po rokah in glavi, ki jih je dobil pri padcu, si je tudi precej močno pretresel možgane.

Novo mesto

Opozarjamo vse revne dijake, ki nameravajo vstopiti v prvi razred gimnazije, da se obrnejo us-tno ali pisмено radi stanovanja in prehrane na po-družnico »Slovenec« v Novem mestu, ki je iz pri-jaznosti prevzela posredovanje za cenejšo hrano in stanovanje resnično slabo situiranim fantom dija-kom, najkasneje do 15. julija, kamor naj prinese ali pošljejo tudi potrebne dokumente ali vsaj ubožni list. Vse boljše in dijaštvo naklonjene novo-meške družine pa naprošamo, naj nam po možnosti vsaj do 10. julija sporoče, ali bi bile pripravljene sprejeti katerega revnega dijak na stanovanje ali prehrano bodisi brezplačno ali vsaj za polovično ceno. S tem bomo veliko pripomogli revnim fan-tom, ki imajo veselje za študiranje.

Prečna

Spomenik žrtvam svetovne vojne bomo bla-goslovili v nedeljo, 13. julija. Spomenik stoji na globokem in širokem cementnem podstavku, kar pomenja veliko in močno Jugoslavijo. Na tem podstavku leži velika težka kocka, ki oznanja nepo-rušljivo ljubezen do države in slovenskega naroda. Iz te kocke raste vijugast sklad, ki se razcveta v ploščo, kar znači, da je bilo treba ogromnih žrtev za ustanovitev naše države. Iz cveta-plošče mole v zrak štirje stebriči, katerih zadnja dva objemata črno granitno ploščo z 69 z latinski črkami vse-kanimi imeni padlih. Prav pomenljivo je to: kakor imajo v cvetni čaši prašniki svoje življenje in delo, tako naj vsakdo v novi državi z nesebičnim delom deluje po dolžnostih, ki jih vsakemu Bog odloča; padli vojski pa naj imajo od svojega (rpljenja) sad — nebeski mir. Nad to ploščo je krasnica slika: Krvavordeče zahajajoče solnce se enkrat obžari vrhove slovenskih planin, zelene trate in močno lipo, pod katero leži smrtno ranjen slovenski vojak. Z zadnjimi močmi se enkrat dvigne vojak glavo, še enkrat pogleda ljubljeno prekrasno slovensko domovino, za katere boljše bodočnost umira, nato omahne in angeli odnese dušo v nebesko domo-vino. Prednja stebriča nosita težko vez z napisom: »Žrtvam svetovne vojne« 1914—1918. Na tej vezi leži velika plošča s težko kocko, iz katere moli proti nebu prav ponosno pokrdrg meter visok križ, ki kliče: Po žrtvah zmaga sledi; V nebesih se sni-demo zopet vsi. — Videti je spomenik prav pre-prost, pa izraža veliko misel.

Vse delo je izvršil kamnoseški mojster naš domaćin Jože Zagorc iz Bršljina s svojimi po-močniki, ki so vsi z posebno vno in ljubeznijo obdelavali trdi kamen do vzornolepih oblik. Vse kamen je — razen treh kosov — naš domaći mar-mor. Mogočne verige, ki služijo kot okrasna ograja spomenika, je naredil tudi naš domaćin A. Mirič, ključ. v Kandiji.

Slovesnost se prične ob desetih dopoldne s sv. mašo, ki jo daruje kurat Bonac. Po sv. maši bo žalni spoved k spomeniku, kjer se izvrši ostali spored. K slavnosti vabimo tudi vas.

Cerknica

Vprašanje kopalnega prostora in drugo. — Cerknica je po številu prebivalstva precej velik trg in je vsled svojega svetovno znanega jezera tudi na glasu kot tujsko-prometen kraj. Higijenske in zdravstvene potrebe Cerkljanov samih, brez ozira na stan in socialen položaj, zahtevajo, da je v ne-posredni bližini ob potoku Cerkniška na razpo-lagalo primeren prostor za kopanje v vročih po-lletnih mesecih. Kopanje dandanes ni več odviseh luksus boljših slojev, ampak telesna potreba tudi najpriprostejšega delavca in kmetiča. Jezero v Cerknici ne prihaja za kopanje v poštve, ker se običajno posuši že pričetkom kopalne sezone in ker je tudi preoddaljeno. Potok južno od trga ni vporabljen, ker voda ni dovolj snažna. Najprimernejši je prostor severno od trga ob takozvanem »kolenu« in se je zato ta prostor v zadnjih letih vedno vporabljal kot kopalnišče in to ne samo od Cerkljanov, temveč so se sem radi prihajali kopat tudi številni Rakovčani, ker Rakek nima v bližini nobenega kopalnišča. Ker letos nima več v najemu travnika »ob kolenu« športni klub, so se nekateri interesi poteglo z lastnikom zemljišča ob ko-palnem prostoru, da mu dajo primerno odškodnino. Lastnik sosednega zemljišča pa, ki bi moral do-voliti samo prehod čez svojo parcelo in vporabo le par m² iste, bi se rad okoristil in zahteva na-ravnost omeruško odškodnino. Zaprl je prehod čez svojo parcelo, tako da je dostop do vode mogoč le po daljši poti. Na praznik sv. Cirila in Metoda pa je napravil ta možakar še nekaj lepšega. Po-poldne ob največji vročini, ko je ob kopalnišču mrgolelo ljudi vseh stanov in slojev in so se ob vodi solnčili tudi številni otroci najnežnejših let, je možakar pripeljal na zemljišče tik kopalnišča voz svežega smrdečega gnoja in ga vprico vseh raz-trsoil ob robu svoje parcele v neposredni bližini kopalcev in otrok ter celo ponesrežil stopnišče vodeče v vodo. Tako početje je z ozirom na ogra-žanje zdravja kaznjivo! Krivčino bi bilo meriti po kopitu tega možakarja večino naših kmetovalcev. Naše občinsko zastopstvo pa bi že moralo v zdrav-stvenem interesu prav vseh poskrbeti, da bo ko-palni prostor obce dostopen.

Jezero je usahnilo. Rib je vsako leto manj v njem. Osuševalna dela, ki gredo za tem, da se čim bolj olajša in pospeši odtok vode, rodé očite uspehe. Tuljcev prihaja zelo malo k nam, kar pa ni nobeno čudo, ker se nihče ne briga nič za po-vzdignje tujskega prometa. Lepota in znamenitosti krajev same na sebi še ne zadostujejo; slabe pro-metne zveze, slabe ceste, pomankanje posameznih

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizol« Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-ga: »Cosmochemia, Zagreb, Smičklasova 23. Telefon 49-99

sprehajališč in kopalnišč ne delajo nobenemu kraju reklame in odvračajo dotok letoviščarjev. Vse to bi se moralo po možnosti vpoštevati pri nas, pa bi prišlo mnogo več tujkega denarja v občino. Denarja pa bi pri nas potrebovali mnogo bolj nego drugod.

Stari trg pri Ložu

Umrla je v Ložu Marjeta Sterle, stara 79 let! Bila je več let prednica tretjega reda av. Franciška ter stalna in vneta pospeševalnica vseh pobožnih bratovščin. V tem svojstvu je bila daleč znana oseba; pobožno živila, pobožno umrla. Za versko življenje vse velike župnije Stari trg je to velika škoda. Njeno hišico je kupila babica Terezija Morel.

Umrla je v Starem trgu 74 letna babica Mar-jeta Kočevar, ki je do zadnjega izvrševala svoj po-klic. Skoraj istčasno, ko so jo opolnoči klicali k gorodnici, jo je zadela kap. Pri pogrebu ji je iz-kazelo zadnjo čast tudi društvo diplomiranih babic za Slovenijo po svojem zastopniku.

Vsled suše je lrpela loška dolina že dve leti sem. Tudi letos se je začela na letini pojavljati škoda vsled suše, vendar pa je par neviht, ki so brez posebne škode vibrale čez dolino, nekoliko ublažilo sušo.

Požarna bramba Snežnik, ki ima sedež v Pudožu, sredi loške doline, si je nabavila lepo novo motorno brigadno in organizirala ob blagoslovitvi lepo uspešno veselico.

Okrog župne cerkve v Starem trgu so po vnetem prizadevanju g. župnika Hafnerja to pomlad izvršili lične in praktične regulacije, ki močno po-vzdigujejo lepoto hiše božje.

Med kneli v loški dolini se vse bolj pojav-ljajo Sakovski plugi in drugi koristni stroji za sadi-lev, okopavanje ter osipanje krompirja ter tudi travniške brane; kmetje v dolini te stroje tudi pridno uporabljajo.

Zivonorejska zadruga, ustanovljena pred do-brim letom za Stari trg in okolico, je pridobila do-lini štiri montafonske bike in štiri merjasece, kri-žane angleške in nemške pasme. Za vpis v rodovno knjigo zadruge je banka uprava priznala 25 krav.

Lepe vlise, ki jih izletnik odnese iz loške doline, zelo neprijetno kvarijo trume fantov, moč in mladicev, ki se med službo božjo ob nedeljah in praznikih naslanjajo na zidovje okrog cerkve, stolpa in okoliških hiš in čete, ki po povzdigovanju in po obhajilu udero iz cerkve. Nekateri poskušajo tudi kaditi med službo božjo okrog cerkve in celo v cerkvenem podstrešju. Ponekod se je že zgodilo, da je na ta način zgorela cerkev — ali ni nobena oblast v stanu, odpraviti tega nereda?

Ptuj

Več kmetov iz Stojne je vozilo stavbeni les iz Italoz skozi Sv. Barbaro, kjer so se ustavili v gostilni, da se okrepčajo. Močno haloško vino jim je v tej hudi vročini še bolj razdražilo živce in tako so se vozniki pričeli pripraviti, nato pa de-jansko obračunavati. V tej družbi se je nahajal tudi posestnik Jožef Vidovič, ki je plačal s svojim življenjem. Vsled udara je padel tako nesrečno, da mu je počila lobanja in je po par dneh doma umrl. Vršila se je sodna obdukcija.

Umrl je gosp. Franc Erenčič, posestnik v Novi vasi. Bil je skrben in umen gospodar, prava krščanska korenina in zgleden kristjan. Družino je vzgojil v strogo krščanskem duhu. Blagi pokojnik je bil oče klerika br. Ambrozija pri cistercijski v Stični in sestre Ivanke, ki se nahaja pri šolskih sestrah v Marjanišču v Ljubljani. Bog mu daj večni mir in pokoj! Preostali naše iskreno so-žalje! — V visoki starosti je umrla ga. Marija Horvat, posestnica v Mesnem vrhu. Tudi ona je bila vzor krščanske žene in matere. Umrla je dalje ga. Alojzija Kolšak, železničarjeva soproga iz Ptuj-ga. N. v m. p.

Šoštanj

Sprejem, Lepo je naša fara sprejela v nedeljo svojega rejaka novomašnika g. Lampreta, Pri sla-voloku ga je čakala precejšnja množica. V imenu vseh ga je pozdravil g. župnik. Po sprejemu so bile v nabito polni cerkvi slovesne pete litanije.

Završni izpiti na tukajšnji meščanski šoli so se letos končali s sledenim uspehom: K izpitolom je bilo pripuščenih 15 kandidatov, ozir. kandidatij. Izpiti je s pozitivnim uspehom absolviralo 10, dve učenki z odliko.

Poročila sta se Pavel Kumer in Jera Hriber-šek. Na gostiji so se veselili svatje spomnili tudi dijaškega sementišča in zbrali zanj večjo vsoto. — Bilo srečno!

Umrla so v juniju: Novak Franciška, Dimi-trijević Ljubiša (dijak, pravoslavne vere), Kon-jovšek Ivana, Vinko Hiliš in Peter Ledinek. — N. v m. p.

»Mir vam Slovenci!« Ta knjiga se prodaja v trafiki g. Röck (nasproti g. Langusa). Posegajte pridno po njej in boste videli, da je res lepa!

Adventistična propaganda. Te dni se je po-javila neka ženska, ki prodaja brusuro »Preporode«. Opozarjamo vse, da to žensko in tudi druge, ki bi ta list prodajali, odločno zavrnejo, ker je »Pre-porode« v službi adventistične propagande.

Ruše

Izpremembe v občinskem odboru. Ker se je g. župan Mirko Gorišek stalno naselil v Belgradu, je kraljeva banska uprava z odlokom z dne 26. ju-nija t. l. imenovala za župana ruške občine g. Da-vorina Lesjakova, vpok. učitelja in posestnika v Ru-šah. Z istim odlokom je banska uprava razrešila občinskega odbornika gg. Draga Magdiča, Alfre-da Razgonda, Ivana Stradna in Jurija Medveda ter mesto njih imenovala za občinske odbornike gospode Josipa Ferka, železniškega uradnika v Rušah, Ferdinanda Pšunderja, župnika v Rušah, Hinka Pogačnika, tovarnarja v Rušah, in Feliksa Čučka, delovodjo in posestnika v Rušah.

Zivinski bolezen. Pri svinjah se je pojavila rdečica, ki je zelo nevarna živinska bolezen. Cep-ljenje se je letos izvršilo prepozno. Najboljši čas za to je mesec majnik, ko vročina še ne pritiska.

Ruško pokopališče je v splošno veselje faro-nov sedaj urejeno. Naredila so se nova pota iz posula z belim peskom, katerega se je porabilo dva vagona. Ves pesek je darovala tovarna za du-šik, ki je sploh za vsa javna popravila v Rušah največ prispevala. Zeleti je, da bodo sedaj tud' stranke same pazile na snago in red na poko-pališču.

Poizvedovanja

Nasla se je srebrna moška ura. Dobi se pri J. Kastelic, Zaloška cesta 10, Moste.

DIŠAVE ILON

Blagoslovitev spomenika papežu Piju XI. v njegovem rojstnem mestu Desiu blizu Milana.

Znanost v kuhinji

Neka kuharska knjiga iz l. 1690. vsebuje med drugim naslednje navodilo za »močno juho«: »Vzemi tri jerebice, dva kopuna, četrtino ovce in eno telečjo gnjat; obreži vso mast, stolci ptičje kosti, zloži vse skupaj v bakreno ali cinasto steklenico, ne da bi dodal kako tekočino, zapri dobro s pokrovom, zamaži okolu s krušnim testom. Vse skupaj položi v kotel, ki je napolnjen z vodo in kuhaj; pazi, da pokrov steklenice ne pride v vodo. Če naj se vse ne pokvari, vzemi steklenico ven, ko se je vse kuhalo 24 ur, precedi skozi rjuho in dobro iztisni sok.«

Ce bi se ta recept natančno izvršil, bi dobili kvečjemu tri krožnike juhe, torej ne več, kakor iz treh kock za juho po 50 par. Gotov obo vsak ugovarjal, da se obe juhi niti od daleč ne dasta primerjati med seboj. Prva vsebuje »moč« vsega mesa, je torej v najvišji meri redilna, v tem ko predstavljajo kocke za manj premožne in lene ljudi nekaj nadomestek za juho, ki nima nobene redilne vrednosti. Temu pa ni tako, marveč je redilna vrednost obeh proizvodov dejansko enako nizka, to je — kakor se utegne to čudno zdeti — skoraj enaka ničli. Da bomo to razumeli, moramo vedeti naslednje.

Jedi, ki dovajajo telesu moč, da se ohrani in raste, vsebujejo v glavnem tri vrste snovi: beljakovine, maščobe in ogljikove hidrate, poleg tega pa še več drugih snovi, ki so sicer za življenje nujno potrebne, pa ne spadajo v naše današnje razmišljanje. Meso in kosti, ki prihajajo za mesno juho v prvi vrsti v poštev, vsebujejo tako malo ogljikovih hidratov, da moremo iti mirno mimo njih; isto velja o maščobi, saj po vseh pravih kuharske umetnosti kuhana juha ne sme vsebovati maščobe. Preostane tedaj le še beljakovina in njeni izpreminjalni proizvodi, ki nastajajo pri kuhanju odnoso jih že preje vsebuje meso.

Kar se tiče beljakovine same, je vsakomur znano, da se ta snov pri kuhanju, to je v vročini, strdi, to se pravi, da postane v vodi neraztopljiva — kakor n. pr. trdo kuhano jajce. Na prvi mah je jasno, da pride zelo malo te važne snovi v juho, posebno, če se meso iz vsega početka zalije z vrelo vodo. A tudi če se zalije meso z mrzlo vodo, učinek ni bistveno ugodnejši. Pri daljšem kuhanju se namreč beljakovina razkaja, podobno kakor

se to godi pri prebavi v telesu. Čeprav pa se s tem želodec tako rekoč razbremeni pri svojem delu, je vendar redilna vrednost novih snovi za telo znatno manjša nego prvotnih, in to iz dveh vzrokov. Pri prebavi beljakovin v želodcu, to se pravi pri njihovem pretvarjanju v enostavnejše snovi s pomočjo posebnih snovi, ki jih proizvaja telo: fermentov, se sprošča — kakor pri mnogih drugih kemičnih dogajanjih — toplota, ki jo telo neobhodno potrebuje. Če se je ta razkrojevni proces izvršil že preje v kuharskem loncu, potem preostane telesu le še malo te za življenje neobhodno potrebne energije.

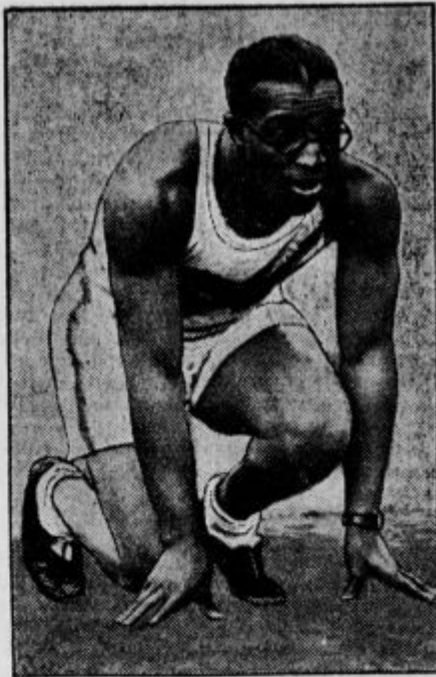
Drugi vzrok je nekoliko bolj zapleten. Iz okolišnosti, da telo beljakovinske snovi, ki mu jih dovajamo s hrano, predvsem raztvori, vidimo, da tuje beljakovine v njeni prvotni obliki ne more uporabiti. Ta raztvor ali razkroj se pa vrši tako, da nastanejo pri tem kolikor mogoče samo take snovi, ki se dajo potem zopet sestaviti v porabne spojine. Ako se je tedaj razkroj v kuharskem loncu izvršil tako, da so nastale snovi, ki jih organizem za svoje gradbene svrhe ne more uporabiti, potem je taka »hrana« za telo skoraj brez vrednosti.

Kljub temu se pa mesnim juham ne sme odrekati njihovega pomena za telo; le da jih ne smemo šteti med hranilna sredstva, marveč med nasladi. Mesne juhe imajo namreč, podobno kakor kava — bodisi že s kofeinom ali brez njega — lastnost, da želodčno sluznico dražijo, da proizvaja več želodčnega soka. To važno lastnost imajo mnoge pražene snovi. Zmerno uživanje mesne juhe in vseh teh snovi je torej koristno, ker posredno pospešuje prebavo. Prevelike množine mesne juhe pred obedom pa preje škodujejo nego koristijo, ker se pri tem želodčni sok po nepotrebnem razredčuje in postaja manj učinkovit.

Odkodi izvira izraz o »močni juhi« in pa vera v veliko redilno vrednost juhe, se ne da kar tako razložiti. Po vsej priliki pa ima ta ljudska vera svoj izvor v prepričanju, da pridejo snovi, ki so nosilke moči, pri kuhanju v juho in dospo potem pri jedi v telo uživalca, kjer povzročijo enake lastnosti. To je podobno preudarku, ki nagiba ljudožrca, da použije zlasti srce svoje žrtve in upa, da bo s tem deležen vseh odlik svojega sovražnika.

Labiche in njegov junak

Pri romanah in odrskih delih se često pripeti, da se oglasi kaka oseba in se pritožuje nad »zlorabo svojega častitljivega imena« v delu. Poslušajmo, kaj se je nekoč pripetilo Labicheu, slavnemu francoskemu pisatelju komedij: V neki svoji komediji je Labiche imenoval glavnega junaka z imenom Marcassol, toda že po prvi predstavi je moral to ime spremeniti v Montezuma, kajti oglašil se je neki gospod Marcassol in protestiral proti »zlorabi imena svojih očetov«. Sedaj pa se je oglašil iz Marseillea gospod Montezuma in grozil celo s sodnijsko tožbo. Labiche je nato poskušal najti ime, ki ga nima nihče in si je izbral ime Tocasson. Na njegovo največje začudenje pa se je pojavil neki gospod iz Carcassone v Provanci in se predstavil kot gospod Tocasson. Tedaj je Labiche izgubil vsako upanje, da bi mogel najti ime, ki bi ga nihče ne nosil in se je odločil, da se pogaja z gospodom Tocassonom. S tem pa se je tudi dalo govoriti. Preden bi se odločil o rabi oziroma zlorabi svojega imena, si je hotel delo ogledati. Labiche mu je dal na razpolago prostih vstopnic, kolikor jih je hotel. Ko je gospod Tocasson prvič prisostvoval predstavi, je dejal Labicheu: »Dragi prijatelj, jaz igram v vašem delu groteskno vlogo norca. Naredite iz mene raje bistroumnega aristokrata!« To se pa seveda ni moglo zgoditi in da bi ga pogovoril, je vzel Labiche gospoda Tocassona s seboj v neko restavracijo, v kateri je po navadi jedel. Tu je sicer gospod Tocasson pokazal dobro voljo, toda odslej je prihajal redno vsak dan vprašati, če se je Labiche že odločil za spremembo in je vsakokrat brez nadaljnega sedel za mizo. Nekega dne je dejal: »Mene v vsem Carcassonu poznajo kot bistroumnega človeka, v vašem delu pa ne go-

100 m v 10.2 sekundah. Zamorec Tolan je pretekel 100 m dolgo progo v 10.2 sekundah in s tem postavil nov svetovni rekord. Seveda je pa treba še natančnejših poročil iz Amerike, če je ta skoro neverjeten svetovni rekord res dosežen.

Neznana Greta Garbo

Znano in že staro je dejstvo, da so slavni ljudje v svoji lastni domovini najmanj znani. Nemški pesnik Heine je dosegel svojo slavo šele, ko se je, pregan iz Nemčije, naselil v Parizu. Lumière, izumitelj filma, je umrl v svoji domovini Franciji kot neznan človek v veliki bedi, medtem ko je bilo njegovo ime po Ameriki in ostalem svetu zelo dobro znano. Marconi, Edison, Tesla, vsi so šele v tujem svetu postali slavni.

To pa se ne dogaja samo učenjakom, ampak

»Rekordna družina« Bratje in sestra Hunter, ki so postavili nov svetovni rekord v trajnostnem poletu. Od leve na desno: Walter (v letalu, ki je nosilo bencin in živila), John, (v rekordnem letalu »City of Chicago«), Irena, ki je bratom pripravljal živila), Albert (skupaj z Walterjem), Kennet Hunter (»City of Chicago«).

vorim drugega, kakor bedarije. Sicer ne zahtevam nikakega deleža pri vaši tantijemi, toda pravilno bi bilo, če bi se moje ime napisalo na gledališki list kot ime sopisatelja.« Sedaj pa je tudi Labiche izgubil potrpežljivost in je zapodil vsiljivca. Gospod Tocasson se je vrnil v svoje rodno mesto in pripovedoval, da je dosegel v pariškem gledališču sijajen uspeh. Napisal da je komedijo, v kateri je naslikal samega sebe, in sicer s komične strani. Radi tega pa je dovolil, da se je podpisal Labiche kot pisatelj dela. Tudi ni hotel pristopiti k društvu literatov, ki so vedno lačni, poleg tega pa še nemoralno žive. Da pa je ves teden na stroške Labichea dobro jedel in pil, pa ni povedal.

„Drugih tisoč...“

Iz Milana poročajo: K tukajšnjemu trgovcu z zamaški je prišel neki gospod in si dal predložiti vzorce zamaškov za lekarniške stekleničke. Po daljših pogajanjih o ceni se je gospod odločil za 1500 komadov zamaškov najmanjše in najcenejše številke in jih tudi takoj plačal. 500 komadov je vzel takoj s seboj, ostale pa je pustil pri trgovcu in pripomnil, da jih bo v nekaj urah prišel iskat sam ali pa kak drug gospod. Nato je kupec odšel k zlatarju, ki stanuje nekaj hiš naprej od trgovca in si dal tam predložiti lepe zlate moške ure. Izbral si je lepo zlato uro za 1200 lir. 200 lir je takoj plačal in nato prosil zlatarja, naj gre z njim nekaj korakov dalje, kjer bo pri nekem svojem upniku dobil še ostalih tisoč lir. Pri vratih trgovca z zamaški je v prisotnosti zlatarja, ki je poznal trgovca kot dobro situiranega gospoda, zaklical kupec ure: »Dajte torej temu gospodu, kakor sva se zmenila, ostalih tisoč!« Potem pa je hitro izginil izpred zlatarjevih oči. Zlatarjev obraz pa se je moral precej podaljšati, ko mu je nič hudega sluteči trgovec prinesel iz svojega skladišča zavitek s tisoč malimi zamaški za lekarniške steklenice...

tudi filmskim igralcem. Pri nas je n. pr. ime Greta Garbo povsod zelo znano, ne pa tako v Ameriki.

Greti Garbo se je nedavno pripetil zelo žaljiv dogodek. Znano je, da je Greta Garbo skromna in ponižna, zato hodi po mestu v čisto enostavni in preprosti obleki. Nedavno je bila Greta Garbo povabljen v neko družbo v Los Angelesu. In čudno, ni odbila poziva, kakor to napravi v mnogih takih slučajih. Mati dame, ki jo je povabila, ne hodi v kino, zato ji tudi ime Greta Garbo ni bilo znano. V razgovoru je vprašala Greto, če je tudi ona zaposlena v Hollywoodu. Greta je skromno odgovorila da tudi ona »filma«. — »To je lepo,« je dejala stara dama, vsekakor vam želim skorajšen uspeh. Samo nekoliko potrpite! Dekle, ki ima tak stas in take izrazite lise, kakor vi, mora uspeti pri filmu!«

Stara dama je imela čisto prav, samo, da je bila s svojim »prerokovanjem« precej pozna.

Mučenje jetnikov

Pariški list »L'Oeuvre« poroča o strašnih mukah, ki jih morajo prestajati jetniki na italijanskih kazenskih otokih. Bivšega komunističnega poslanca in odvetnika Losarda, starega 60 let, je jetniški paznik tako pretepel, da sedaj umira. Bivši poslanec Gioretti je dobil jetiko, pa ga kljub temu niso poslali v bolnico. Casnikar Ponsa je v zaporih oslepel, njegov tovariš Scoccimaro pa je popolnoma ohromel, navzlic temu po so ju pustili v ječah. Milanski tajnik strokovnih organizacij Tettamanti je dobil jetiko in ne more več iz postelje, zdravnika mu pa niso dali.

Občutite li bodljaje

v nogah, mišicah, členkih? Ako Vam je otrpnil vrat, če Vas trga v zobeh ali glavi vsled prehlajenja, nabavite si takoj 1 steklenico

»ALGA«

za masažo in že po prvem masiranju bo bolečina prenehala. »ALGA« v lekarnah in drogerijah Din 16—

Izgredi proti frankofilom v Porenju. V Mainzu so se vršili težki izgredi proti osebam, ki so na sumu, da so za časa francoske okupacije držali s Francozi. Demonstranti so deloma demolirali njihova stanovanja.

Fuzija tržaških ladjedelnic

Nedavno so se v Rimu s posredovanjem vlade začeli pogajanja za stopitev ladjedelnic v Trstu in Tržiču. Sklenjeno je bilo, da se združijo Kozuličeve ladjedelnice v Tržiču »Cantiere Navale Triestino« in tržaška ladjedelnica »Stabilimento Tecnico Triestino«, kateri se je že prej pridružila ladjedelnica sv. Roka v Miljah, in da se pod okriljem milanske »Banca Commerciale Italiana« ustanovi nova »Ladjedelnica zmag«. Pretekli teden se je vršil v Trstu občni zbor omenjenih ladjedelnic, da potrdi to važno transakcijo. Tržačani se niso lahko poslovali od svojih ladjedelnic in na obnem zboru je prišlo do hude napetosti. Sklenjeno je bilo, da se opusti ime »Ladjedelnica zmag« in nadomesti z »Združene jadranske ladjedelnice Tržič in Trst«. Tedaj so vstali Benečani, ki so si tudi zagotovili primeren delež pri novem podjetju in zahtevali, naj se v imenu »Tržič in Trst« dodajo še »Benetke«. Ta predlog je zadel pri Tržačanih na hudo odpor in Benečani so ostali v manjšini; toda kljub temu se niso hoteli vdati, dokler ni predsednik zaradi ljubelega mira pristal na označbo »Združene jadranske ladjedelnice Tržič, Trst, Benetke«. To je bil za ponosne Tržačane, ki so bili od nekdaj vajeni le zmag nad Benečani, prehud udarec in sam »Piccolo« se tolaži, da so se »Benetke« vrinile le zato, »da se simbolično pokaže jadranska enotnost, medtem ko obstoječe ladjedelnice v Trstu in Tržiču in se torej ne prenesejo v Benetke. Sklenjeno je bilo, da se še obstoječa delniška glavnica obeh ladjedelnic, ki znaša 75 milijonov lir, poviša na 150 milijonov z izdajanjem 750.000 delnic po 100 lir nominalne vrednosti. V novem odboru so po večini

kapitalisti iz stare Italije, med njimi bankir Toapitz, ravnatelj zavoda »Banca Commerciale Italiana« in bivši finančni minister Benečan Volpi; za predsednika je določen admiral Cagni. — Kozuličeva ladjedelnica »Cantiere Navale Triestino« v Tržiču je bila ustanovljena l. 1908. Delniška glavnica je znašala 100 milijonov lir, nominalna vrednost delnice je bila 200. Po vojni se je od granat poškodovano podjetje moderniziralo in razširilo. V Tržiču se danes izdelujejo tudi železniški vozovi, električni stroji in pomorska letala. Leta 1925, in 1926, je bilo podjetje na višku, število zaposlenih je takrat doseglo okoli 12.000. Z revalutacijo lire se je pričela pot navzdol in bilanca za leto 1929. izkazuje 44 milijonov izgube. Za ta znesek se je moral odpisati delniški kapital in v nove »Združene ladjedelnice« so prinesli Kozulič 57 milijonov lir; na obnem zboru se je določila vrednost starih delnic na 114 lir. — Druga ladjedelnica »Stabilimento Tecnico Triestino« se je ustanovila leta 1857. z delniško glavnico 60 milijonov lir, nominalna vrednost delnice 500. Zadnja bilanca izkazuje 42 milijonov lir izgube in delniška glavnica se je morala znižati na 18 milijonov. Vrednost delnice je določena na 150. — Poročila upravnih odborov pravijo, da so bila izozemskima naročila, iztrgana skoro s silo na mednarodnih trgih, malo rentabilna; pri nekaterih vojaških naročilih so imele ladjedelnice težke izgube. Položaj ladjedelnic, ki jih Italija pač ni potrebovala, je postal nevzdržen in dugega izhoda ni bilo, kakor da jih zavzame italijanski kapital. Delavstvo v ladjedelnah je po večini slovensko in upravičen je strah, da bodo novi gospodari dali kruha predvsem Italijanom.

Elektrifikacija Slovenije

Na članek o Orehku, objavljen v »Slovenec« dne 28. junija 1980, pripominjam sledeče: Strinjam se z naziranjem g. Orehka, da je predvsem dravska banovina v to poklicana, da izvede elektrifikacijo banovine.

Da način, kako se je vodila debata v tem vprašanju, ni bil primeren in da zadeva ni spadala v javnost, predno so pogajanja zaključena, to je poudaril »Slovenec« že takoj spočetka.

Nisem pa opazil, da bi se od strani banske uprave hotelo javno ali prikrito računati na to, da bi bile KDE le prekupec za prodajanje falskega toka MOL. Za pravilno smatram, da bodo tvorile KDE, ki nameravajo itak zgraditi v doglednem času iz Velenja mimo Ljubljane in mimo vseh večjih elektrarn Ljubljanske okolice do Završnice daljnovod in omogočile, če ne takoj, pa vsaj polagoma zvezo med vsemi temi elektrarnami. Saj zavzema enak stališče tudi več strokovnjakov.

KDE si pa s pogodbo z MOL ne more vezati rok v toliko, da se električni tok, ki ga proizvajajo posamezne manjše elektrarne v okolici Ljubljane, ne bi smel jemati v skupno prekodelsko omrežje.

Fala in TPD po mojem mnenju za dobavo električnega toka Ljubljani itak ne bo prišla v pomoč, če se poveča kapaciteta elektrarne v Velenju in če se zgrade na Savi večje elektrarne centrale.

Vsled tega ne bi mogel biti razlog za spor z banovino zahteva mestno občino, da se Fala in TPD izloči od dobavljanja toka mestni občini Ljubljanski.

Kar se tiče zaračunavanja električnega toka, mora biti pogodba v toliko jasna, da jo delegati in oni, ki bodo morali pogodbo izvrševati, predvsem točno razumejo, kajkom bi pa morala biti razumljiva, če se jim razloži.

Sicer je pa imela MOL priliko, da bi stavila pri sejah delegatom banovine svoje predloge. Kolikor vem, so bili delegati banovine pripravljene vse uvaževanja vredne predloge MOL akceptirati in so bili pripravljeni sprejeti za bazo pogajanja vsak osnutek, ki bi ga mesto predložilo. Tudi pri točki 7. pogodbe so se upoštevale želje MOL in upravičena trditve, da bi zahtevala banovina od MOL kapitulacijo.

Bojim se pa, da bi mogel imeti g. Orehek le prav v eni točki, to je, da elektrifikacija Slovenije nekaterim ne gre prav v račun.

Kajti v zadnjih dneh se širijo po Ljubljani govorice, da so na delu sile, ki hočejo brezpogojno preprečiti zgradbo daljnovoda od Ljubljane do Velenja in podaljšanje istega do Završnice. Treba je, da smo vsi skrajno pazljivi, da se taki ali slični poizkusi ne uresničijo in opozarjamo merodajne faktorje v Ljubljani in Belgradu, naj gledajo na to, da interesi banovine ne bodo oškodovani. Imamo itak že dovolj škode od takimeenovane nacionalizacije raznih tujih družb in ne bomo trpeli, da bi se naše življenske koristi zopet zapostavljale v naši nacionalni državni interesom tujega, nam sovražnega kapitala.

*

Banka za mednarodna plačila je objavila prvi izkaz o svojem stanju. Iz tega je razvidno, kako ogromen obseg je zavzelo njeno poslovanje. Gotovina in dobroimetje pri bankah znašajo 5,1 milij. sv. frankov, kar je 5% vseh aktiv. Vložen denar, kratkoročno naložen, znaša 494,0, kar je 45,5% aktiv, ostale naložbe pa 584,9 sv. frankov. Med pasivi pa je osnovna glavnica v višini 500 milij. frankov, od katere je vplačano 102,5 milij. Vloge nemške vlade znašajo 123,5 milij., kratkoročne vloge znašajo 168,4 milij., nerazdeljen ostanek Youngovega posojila znaša 438,1, anuitetni računi garantov pa 151,2 milij. frankov.

Borza

DENAR

7. julija 1980.

Promet v devizah je bil srednji. Največ ga je bilo v devizah London, Praga in Dunaj. Devize je dala po večini Narodna banka. Pri tečajih so le manjše spremembe.

Ljubljana (v oklepajih zaključni tečaj): Amsterdam 2271.— bl., Berlin 1344,75—1347,75 (1346,25), Bruselj 789,04 bl., Budimpešta 988,74 bl., Curih 1094,40—1097,40 (1095,90), Dunaj 796,04—799,04 (797,54), London 274,24—275,04 (274,64), Newyork 56,245—56,445 (56,345), Pariz 222,03 bl., Praga 167,11—167,91 (167,51), Trst 205,68 bl.

Zagreb, Amsterdam 2268—2274, Berlin 1344,75—1347,75, Bruselj 789,04 bl., Budimpešta 987,27—990,27, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 796,04—799,04, London 274,24—275,04, Newyork 56,245—56,445, Pariz 221,08—223,03, Praga 167,11 do 167,91, Trst 204,60—206,60. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 8,6 milijonov Din.

Belgrad, Amsterdam 2268—2270, Berlin 1344,75—1347,75, Bruselj 787,54—791,54, Budimpešta 987,27—990,27, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 796,04—799,04, London 274,24—275,04, Newyork 56,245—56,445, Pariz 221,03—223,03, Praga 167,11—167,91, Milan 295,50—296,50.

Curih, Belgrad 9,12, Amsterdam 207,225, Berlin 122,825, Bruselj 71,975, Budimpešta 90,225, Bukarešt 3,06, Carigrad 2,24, Dunaj 72,76, London 25,06, Newyork 515,12, Pariz 20,26, Praga 15,285, Sofija 3,74, Trst 26,975, Atene 6,68, Varšava 57,60, Oslo 138.—, Kopenhagen 138.—, Stockholm 138,5, Helsingfors 12,965.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12,541/2, (valuta) 12,535.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, 8% Bler. pos. 95,50 bl., 7% Bler. pos. 84,50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Prašedion 905 den., Kred. zavod 170 den., Večje 128 den., Stavbna 40 den., Sešir 105 den., Ruše 280—300.

Zagreb, Drž. pap.: 7% inv. pos. 87,50 bl., agrari 54—54,25 (54), vojna škoda ar. 432,75—433,50, kas. 433,50, bl., jul. 433,50 bl., avg. 432,75—433,75, dec. 433—434, 8% Blerovo pos. 95—95,50, 7% Blerovo pos. 84,25—84,50 (84,50—84,75), 7% pos. Drž. hip. banke 83,50—83,75, 8% zal. Prve hrv. 100 d., 6% begl. obv. 76,50—79. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 36—38, Poljo 57,50—58, Kreditna 46 den., Union 194—195 (194), Jugo 78—78,50 (78), Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 62 den., Narodna 8200 den., Obrtna 36 den., Prašedion 900—905, Etno 150 den., Srbska 185 den., Zemaljska 130—132. — Industrijske delnice: Nar. sum. 24 den., Guttman 163—165 (165), Slaveks 65 den., Slavonija 200 den., Našice 1300 bl., Danica 107—112, Pivara Sar. 150 den., Drava 208—228, Sečera Osjek 325—342, Nar. ml. 20 den., Osj. Ljev. 120—130 Brod. vag. 115—130, Večje 126 den., Isis 32 den., Regusa 370—400, Jadr. plov. 500 den., Trboveljska 408,50—417,50.

Belgrad, Narodna banka 8235—8250, 7% inv. pos. 89,75 zaklj. agrari 55,75—56,25, vojna škoda 443,25, dec. 458—459, 7% Bler. pos. 86,25, Založ. bl. 520—550.

Dunaj, Don. sav. jadr. 93, Wiener Bankverein 18, Creditanstalt 47,50, Escpteges. 179, Union 23,50, Alpine 22,80, Trboveljska 50,40, Prager Eisen 322, Leykam 4,70, Rima Murany 83,80.

Žito

Pritožbe glede slabega kvantitativnega obsega naše letošnje pšenice želve se čezdale bolj oglašajo in podoba je, da je bila cenitev 20% manjšega doprinosu kot lani veliko preniška. To je povod, da so se začele cene za novo pšenico dvigati. Danes notira novo gornjeboško blago za promptno dobavo že 170.— in več. Prav tako čvrsto se drži tudi kornuza, ki tudi čezdale slabši doprinos obeta. Oves je bil pridelan le v neznačilni množini in naglo raste v ceni. Producenti pričakujejo vsesplošnega znatnega dviga cen, zlasti pa za krmila.

Ljubljana (vse samo ponudbe, slov. postaja, plačilo 30 dni, dobava promptna, mlev. tar.): pšenica 80 kg, 250—252,50, bačka 78 kg, 242,50 do 245.—, bačka 77 kg 237,50—240.—, nova bačka, uzančno blago, dobava julij 210—212,50, avgust 220—222,50; ri: nova 72 kg 160—162,50; moka: pšenična Og franko vagon Ljubljana 405—410; kornuza: popolnoma suha, dobava junij 162,50—165; ječmen: novi bački spomladanski 68—69 kg 165—167,50, novi bački ozimni 65 kg 155—157,50; oves: bački nav. vozni: 195—200.

Zaključek ni bilo. Tendence čvrsta.

Novi Sad, Pšenica nova 78 kg. Bačka 160—165, bačka ladja Dunav 170—175, gornjebo. 167,50 do 172,50; gornjebo. 160—162,50; sremska 157,50 do 162,50. Ječmen: bč. sremski 63—64 kg 92,50—97,50; kornuza: bačka, sremska 112,50—117,50; bč. sremska ladja Dunav 118—120; ban. ladja Dunav, Bega 118—120; bačka, sremska avgust 120—125, ban. 105—110. — Otrobi bački, sremska pšen. 75—80. — Promet: pšenica 22 vagonov, kornuza 31 vagonov, moka 9 vagonov. Tendence: stalna.

Budimpešta, Tendence: mlačna. Promet: živina. Pšenica: 18,73—19,01, zaklj. 18,80—18,87. Ri: okt. 11,66—11,90, zaklj. 11,74—11,76. Kornuza: julij 14,18—14,60, zaklj. 14,20—14,40. Odra: avg. 14,25—14,70, zaklj. 14,28—14,30. Transiz jul. 12,22—12,62, zaklj. 12,25—12,30; avg. 12,47—12,70, zaklj. 12,40—12,42.

Les

Zaključenih je bilo dva vagona bukovih drv. Tendence je mlačna. Povpraševanje je za borove podnice 50 in 60 mm debeline od 18 cm širine naprej, dolžina 2,70, 2,90 in 3 m; dalje za bukovu žanjanje suho dvakrat vezano 1 m dolžine, za hrastove remeljne raznih dimenzij ter za hrastove plohe neobrobiljene, debeline 180 mm, od 2 m dolžine in 25 cm srednje širine naprej.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edward Saborski et Co., Dunaj.) Na prosti trg je bilo pripeljanih 2210 goved, iz Jugoslavije jih je bilo 197. Na kontumacnem trgu pa je bilo 30 goved iz Poljske. Cene: voli najboljši 1,75—1,85, I. 1,60—1,70, II. 1,35—1,50, III. 1,20—1,30, krave I. 1,20—1,35, II. 1,10—1,15, bikli 1,25—1,45, glavna živina 0,70—1. Tendence: Prvovrstno blago je bilo za 2 do 3 groše dražje, za ostalo blago pa je ostala cena nespremenjena.

Nedeljski sport

Prošlo nedeljo se je pričelo tekmovalje za državno prvenstvo. Odigralo se je prvo odločilno kolo, v katerem so sodelovali Ilirija, Hašk, Concordia, Slavija, Bačka in Jugoslavija. Izidi teh tekem so presenetljivi. Sigurni favoriti so podlegli klubom pa, ki so mu pripisovali najmanj izgledov, se je posrečilo doseči najlepšo zmago celega kola.

Zalibog je ta zmaga dosežena nad prvakom Slovenije, Concordia, drugoplasirani klub Zagreba, je dosegel nad Ilirijo zmago, kakršno že deset let ni dosegel noben jugoslovanski klub v Ljubljani. Zmagi Concordie ni oporekali, bila bi lahko še večja, da napadaleci niso odkevali in si s tem pokvarili marsikatero lepo priliko. Ni pa mogoče dosežena ta visoka zmaga Zagrebčanov radi toliko boljše igre. Ne, Concordia je igrala le z elanom, in ta je dosegel zmago. Res je notranji trio z srednjim krilem Premrlom lepo kombiniral, vendar bi odločnejši branilec in krilec lahko marsikatero akcijo onemogočili. Ker pa v moštvi Ilirije ni bilo poleta, so pa vse kombinacijske poteze napadalnega tria uspevale. Do veljave je prišla tudi večja igralna rutina, Concordie. Le radi rutine se je posrečilo Babiču in Remeu držati celo napadno vrsto Ilirije. Poleg tega je pa napad Concordie vedno pritegnil k napadalnim akcijam tudi krilec. Tak način napadanja in igranja s krilci je koristen in za uspeh potreben. Tako bodo morali igrati tudi naši napadalec, kajti pri rutiniranih in taktično dobrih branilih se napad Ilirije s to igro ne bo nikakor mogel uveljaviti. Ta slovenskemu sportu nepotreben poraz naj pa naše igralce podžre ko požrtvovalnejši igrati, kajti zmaga se ne doseže samo z znanjem, temveč tudi z ambicijo.

V pogledu igre je dunajski sodnik g. Göbel podal nekaj značilnih izjav. Predvsem ga je pre-

senetila igra brez volje našega moštva. Prizna, da so tehnično skoro vsi igralci dobri, manjka pa pregleda igre, taktike in starta. Ugajal mu je srednji krilec, desno krilo in desni branilec. Tipično je pa, pravi, da je odgovorela cela leva stran in da se je tudi stalno forsirala igra po levi. (Pomanjkanje taktike. Op. ured.) Te izjave starega izkušenega mednarodnega sodnika, ki je tudi dosti mednarodnih tekem igral, so zelo značilne in potrjujejo to, kar smo že večkrat v našem listu omenili.

Da prognoze za zmago ne veljajo, dokazujejo rezultata srečanj Hašk: Slavija in Bačka: Jugoslavija. Na lastnih tleh je Hašk po sreči dosegel neodločen rezultat z 3:3, medtem ko je Jugoslavija podlegla Bački s 2:1. Ta dva kluba sta veljala kot sigurna favorita, igra je pa pokazala vse kaj drugega. Hašku bo težko uspelo v Osijeku zmagati, medtem ko so izgledi Jugoslavije boljši, ker igra v nedeljo na lastnih tleh. V celoti je to izločilno kolo prineslo samo nepričakovane rezultate. Pa drugo kolo?

Mednarodno tekmo je priredil Maribor. V gosteh je imel graški Sturm in ga gladko odpravil s 5:3.

V nedeljo so bili živahni tudi kolesarji. Bili sta dve pomembnejši prireditvi. V Mariboru je ob priliki proslave 30letnice svojega obstoja priredil »Edelweiss« kolesarsko dirko na progi Maribor—Slov. Bistrica. Dirke so se udeležili tudi zelo številni kolesarji iz Zagreba in drugih mest Hrvatske. Tudi vsa prva mesta so odnesli Zagrebčani. — V Gorjanah je pa izvedla hitrostno dirko Motokolesarska Ilirija. Rezultati so razmeroma dobri; v lažjih skupinah je odnesel zmago bivši goalgeter Ilirije Šiška.

Dunajski sodnik Göbel s kapetanoma pri žrebanju, na levi Premrl, na desni Göbel, zadaj Oman

Nogomet v tujini

Servette : Bologna 4:1 (2:0). Največja senzacija internacionalnega turnirja v Genfu je pač označena zmaga švicarskega prvaka. Res, da je Bologna imela le sestavljeno moštvo, kajti v teamu je bilo tudi pet igralcev od kluba Pro Vercelli, vendar ni nihče pričakoval italijanskega poraza. Švicarji so igrali lepo kombinacijsko igro, dočim so Italijani igrali zelo egoistično. Nad 10.000 gledalcev zbrana množica je viharno pozdravljala domače moštvo, ki se je tako hrabro držalo. Sodnik je moral na momente prekiniti tekmo, ker so ovacije onemogočile igranje.

RAZNO

Druga elapa »Tour de France«, ki je vodila od Caen v Dinant (165 km), se je končala z zmago Italijana Guerra, ki je prevozil progo v 7:00:17. Tudi drugi je bil Italijan, in sicer Bindu. Tudi tretji je sledil Francoz Pelissier. Kot četrti pa je prišla zopet strnjena skupina 14 kolesarjev, med njimi pet Nemcev.

Velika izguba za sportno Nemčijo. Lahka atletika v Nemčiji bo z odhodom svojega rekorderja Dobermanna, ki bo koncem tega leta odpotoval v Brazilijo, mnogo utrpela. Ime Dobermanna je zaslovelo ne samo v Nemčiji, temveč pozna ga ves sportni svet. Dobermann je najboljši nemški skakač na daljavo. Postavil je tudi nemški državni rekord s skokom v daljavo, dolgim 7,64 m. V Braziliji bo Dobermann, ki je sedaj v Kölnu, prevzel mesto državnega trenerja, kar je vsekakor visoka postavitev nemškega sportnika.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek 8. julija: 12.30 Reproducirana glasba — 13.00 Časovna napoved, borza — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 18.30 Koncert Radio orkestra — 19.30 Markič: Recitacije sokolskih pesmi — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Časovna napoved in poročila — 22.15 Prenos z Bleda.

Sreda, 9. julija: (Opoldanski program odpade.)

18.30 Koncert Radio orkestra. — 19.30 Pater dr. Roman Tomince: Slike iz svetovne literature (Rainer Maria Rilke). — 20.00 Nušič: Svet (igraje člani St. Jakobskega gled. odra). — 21.00 Koncert Radio orkestra. — 22.00 Koncert Radio orkestra.

Drugi programi:

Sreda, 9. julija, Belgrad: 12.45 Koncert radio kvarteta. — 19.30 Duet na harmoniko in klavir. — 20.15 Klavirski koncert. — 21.30 Večerni koncert radio orkestra. — Budapešt: 12.05 Koncert vojaške godbe. — 17.30 Koncert orkestra. — 19.00 Ogrski večer (violina in ciganski orkester). — 20.00 Veliki večerni koncert orkestra. — 22.10 Plošč. — Dunaj: 18.00 Plavanje, predavanje. — 18.30 Odkritje goranskega sveta, predavanje. — 20.05 Koncert komorne glasbe. — 20.50 Italijanska in češka baletna in plesna glasba. — Milan: 19.30 Koncert seksteta. — 20.40 Koncert zabavne glasbe. — Praga: 19.35 Pevski koncert. — 20.00 Zabavni koncert. — 21.00 Kabaretni večer. — Langenberg: 20.00 Večerni koncert. — 21.00 Simfonični koncert; nato zabavna glasba. — Rim: 21.02 Koncert orkestra. — 21.02 Veliki večerni koncert. — Berlin: 20.00 Pevski koncert, nato plesna glasba. — Katowice: 18.00 Popoldanski koncert orkestra. — 20.15 Koncert komorne glasbe. — 21.00 Nadaljevanje koncerta. — Toulouse: 19.45 Koncert orkestra. — 20.15 Operetna glasba. — 21.00 Več. koncert. — M. Ostrava: 17.00 Koncert orkestra. — 19.35 Pevski koncert. — 20.00 Zabavni koncert.

Revmatizem, bolečine vsled ozeblina, hripa

Vse je bilo brezuspešno, samo Togal je pomagal.

Gosp. Rad. Marković, zasebni uradnik iz Belgrada, Dobropolska 66, nam piše v obširnem pismu, kako je njegova mati popolnoma ozdravela s pomočjo Togal-tablet po dolgoletnih strašnih revmatičnih bolečinah, proti kojim je brez uspeha uporabljala najrazličnejša sredstva. G. Marković zaključuje svoje pismo: Meni osebno je zelo pomagal Togal pri ozeblini, da ga morem iz lastne skušnje vsakomur priporočati. Podobno sodi tisoče ljudi, ki so uporabljali Togal proti revmi, protinu, isiasu, bodljajem, bolečinam v sklepih in udih, glavobolu in nervoznih boleznih. Togal se je pokazal kot odlično sredstvo posebno proti razširjanju nevarne hripe in boleznih vsled ozeblin. Hripa zopet razsaja in zahteva svoje žrtve. Preprečite to s Togalom! Jemljite 1—2 tableti od časa do časa in sigurno boste preprečili težje obolenje. Ne rabite drugih slabih sredstev! Kakovost Togala je priznalo nad 6000 zdravnikov. Togal se dobi v vseh lekarnah. Če slučajno niso v zalogi, se morejo Togal-tablete hitro naročiti.

Autotaksi M. Hočevar
Novo mesto-Kendija Telefon št. 18

Trgovina

z mešanim blagom v Kočevju, na prometnem mestu (postajališče avtobusov) se takoj proda z blagom vred. — Pojasnila daje tiskarna Pavliček v Kočevju.

Jugoslovanski državljani, pozor!

Podružnice v vseh krajih ustanovljajo in za ureditev istih po Jugoslaviji večje število potnikov sprejema tovarna obleke in perila Rudolf Matýšek, Klobouky pri Brnu, Českoslovaška. — Vsak naj piše po pogoje. — Velika provizija in mesečna plača.

Dvokolesa
teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljsh svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega modela, izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe isčajo

Mesarski pomočnik
mlad, z dobrimi spretnostmi, išče mojstrstvo. Nastop takoj. Več pri g. Grabež, Črnomelj.

Izprašan strojnik
izkušen ključavničar, železostrojar, z 18 letno prakso pri raznih strojih in kotlih, enako pri električni in akumulacijski baterijah za centrale, zmožen vsakovrstne montaže in popravila samostojno izvršiti, išče službo za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 7713.

Trgovsko naobražena
moška oseba z večletno prakso, večja tudi vseh pisarniških poslov, prijaznega nastopa ter dober kalkulacijski, išče primerno službeno mesto. — Prijazne ponudbe pod »Zanesljiv« na upravo lista.

Učenec
priden in pošten, ki se že poldrugo leto uči, želi premeniti mesto v trgovini z mešanim blagom ali manufakturi, tako, da bi imel oskrbo (hrano in stanovanje) v hiši. Naslov pod št. 7714.

Službodobe

Krojaškega vajenca
sprejme takoj Franjo Himmelreich - Ljubljana. Pred škofijo 9.

Učenec
za trgovino mešan. blaga v Ljubljani se sprejme. — Ponudbe upravi »Slov.« pod: »Marljiv«.

Več tesarjev
dobrih, se sprejme pri tvrdki Jos. Kreger, Ljubljana. Plača po dogovoru.

Vrtnar

izurjen v vzgoji cvetic, ki pa tudi zna opravljati druga hišna dela, se išče za veliko hišo v Zagrebu. Pismene ponudbe na L. Grivičič, Zagreb, Ilica 10.

Mesarskega učenca
poštenih staršev sprejem. Naslov v upravi pod št. 7648.

Služkinja
za domača dela dobi takoj službo pri: Erman, št. Vid nad Ljubljano.

Trgovski pomočnik
in prodajalka se sprejme za trgovino mešanega blaga. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 7635.

Čevljarški delovodja
zmožen prirojaviti navadna in fina dela, se sprejme. Delo je trajno. Zahteva se pridnost in poštenost. Plačilo po dogovoru. Anton Mohorič, Ljubno — Jesenice.

Učenca
za porcelan in steklenino se sprejme. Poizve se v upravi pod št. 7718.

Blagajničarka
kuhinjska, z letnim sprejemom, se takoj sprejme. Hotel »Orel«, Maribor.

Učenca
za trgovino mešan. blaga sprejme veletrgovina Ludovik Kuharič, Ormož. Pogoji: zdrav, močan ter najmanj 2 razreda srednje šole.

SPREJME SE TAKOJ prodajalka-začetnica
pridna in delavna moč, dobra računarica in govorica, v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi na Spod. Štajerskem. — Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 1930/7608.

Išče se frizerka

za Sušak. Služba stalna, nastop takoj. Salon »Venusa«, Sušak.

Mlinarja
dobrega in poštenega — takoj sprejem. Naslov v upravi pod št. 7725.

Dijaki

Dijak
z dobrimi spretnostmi želi pripravljati kakšnega dijak za ponavljalni izpit. Več po dogovoru. Uprava »Slovenca« v Mariboru pod »Instrukcija«.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Šivilje in krojačiči
Tečaj za prirojavljene damskih oblačil se prične 1. do 15. moških oblačil od 16. do 30. vsak mesec. Zahtevajte naznaila (prospekte) in cenik za krojne vzorce. Lastnik staroznane strokovne šole Teodor Kunc, Ljubljana, Jurčičev trg 2-1.

Objave

Opozorjam
ponovno, da g. Josip Belšak — ni pri meni v službi. Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Javna dražba
prostovoljna, najrazličnejših predmetov, med temi 40 parov damskih čevljev od 25 Din naprej, se bo vršila 9. t. m. ob 9 v Kapiteljski ulici 3 (za Perdanovim dvoriščem), poleg gostilne »Pri Dolencu«. Iz prijaznosti se izve istotam.

Trgovski pomočnik

mlajša moč, se sprejme pri tvrdki ED. SUPPANZ, Pristava.

Stanovanja

Stanovanje
dveh sob, kuhinje, pritliklin, voda in elektrika, se odda z avgustom. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7674.

Stanovanje
3-4 sob s pritliklinami išče za avgust mirna stranka treh oseb. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nujno«.

Lepa soba
v bližini Tabora se odda eni ali dvema osebam. Naslov pove uprava pod št. 7717.

Stanovanje
dveh sob, kuhinje, pritliklin, voda in elektrika, se odda z avgustom v novi stavbi. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7674.

Stanovanje
2 ali 3 sob v mestu se takoj odda mirni stranki brez otrok ali z odraslimi otroci. Poizve se v upravi »Slovenca« pod 7724.

Soba
lepo opremljena, eventualno s hrano, za dve osebi, se takoj odda v bližini glavnega kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7722.

Posrestva

Nasvete za nove gradbe
načrte, proračune in nadzorstva izvršuje po zmerjeni ceni gradbeni in arhitektonični inženjerska pisarna Tehnični biro »Tehna« v Ljubljani — Mestni trg 25/L.

Nova stavba
s stanovanjem, pisarno, obsežno skladišče, kleti, primerno za trgovino, večjo obrt ali podjetje, napredaj v Lescah ob cesti proti Bledu. Cena 160.000 dinarjev. Pojasnila daje: Jakob Kempe, Nova vas Lesce.

Čudežni Balzam

Poslanih 25 lončkov Radio-Balzama sem razprodal in vsi, ki so ga kupili, se Vam najtopleje zahvaljujejo za popoln uspeh. Prosim, pošljite 12 lončkov. Spoštovanjem: Franjo Mrak, črevlj. mojster, Hum na Sotli, Rogatec. Rešite se tudi Vi: kurjih oces, bradavic, trde kože itd. z Radio-Balzamom. Lonček 10 Din (predplačilo) ali 18 Din (povzetje) pošljite: R. COTIČ, Ljubljana VII, Kamniška 10/a. — Dobi se v drogerijah.

Cerkvene klopi

iz mehkega lesa, ki bi bile primerne za večjo podružnico, ceno prodamo. Župni urad v St. Janžu na Dolenjskem.

Dve izložbeni okni
kompletni, in 1 vrata, se zelo ugodno prodasta. — Ponudbe na Karl Prelog, Ljubljana, Gosposka ul.

Reform
steklenice za vkuhanje sadja in povrtnin se odlikujejo s popolno zanesljivostjo in nizko ceno. Založba za Jugoslavijo: Lovro Petovar, Ivanjovci. Ceniki na razpolago.

Štedilnik
železen, precej velik, se ceno prodaja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7721.

Obrt

Kašo
ješprej, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24.

Kopalne banje
klozete, ližake in vso železnino dobite v trgovini Fr. Stupica, trgovina z železnino, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Gostilničarji, pozor!
Pristne domače in ogrske salame

kakor tudi najfinejši, polnemodski in polnomodski trapistovski SIR nudi delikatesna trgovina I. Buzzolini, Ljubljana Lingarjeva ulica, za škofijo — (zajutrkovalnica). Na debelo. Na drobno.

Kmetovalec in obrtnik!
Če rabiš mober motor, dobiš svetovnoznani Lister benzijski motor za nizko ceno pri tvrdki Fr. Stupica, založba poljedelskih strojev, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Tesan les
popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilijas«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28-20.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja — Fran Šuštar, Dolenjska cesta. Telefon 2424

Otomane

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah. — Divane (patent), fotelje, salonske garniture, peresnice, žimnice (modroce) in vsa popravila izdeluje točno in najceneje le

F. SAJOVIC

LJUBLJANA, Stari trg 6.

Kmetovalci!

Mlatilnice, motorje, Deering-kosilnice, pakelne, mline za grozdje in sadje, slamorenice, vrtila, droblilce za gramoz in vse druge gospodarske stroje ima vedno na zalogi — Fr. Stupica, trgovina z železnino, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12 v oblekah in povrnikih najcenejši.

Stavbni les

deske za obijanje stropov i. t. d.

Trd, parjen bukov, hrastov in javorov les, več let naravno sušen; parkete iz slavenskega in domačega hrasta (eventuelno se tudi poklada) — ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah tvrdka

REMEC - CO.

LJUBLJANA, Kersnikova ulica 7.

Dostavlja se v Ljubljano in okolico na lice mesta.

+

Katarina Zalaznik naznanja tužno vest, da je njen ljubljani soprog, brat, svak in stric, gospod

Franc Zalaznik

upokojeni podpreglednik fin. kontrole

danes, dne 6. julija ob 3 popoldne po dolgem trpljenju, previden s tolažili sv. vere bogu vdano umrl. Pogreb draga pokojnika bo v torek 8. julija ob 6 popoldne iz hiše žalosti Mencingerjeva ulica 7-IV (Kolezija) na pokopališče k sv. Križu. Ljubljana, dne 6. julija 1930.

GLOBOKO ZALUJOCI OSTALI.

+

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da je naša nad vse ljubljena mama, stara mama in tašča, gospa

Antonija Koritnik

rojena Poženel,

6. t. m. ob pol 14 pop. mirno v Bogu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek 8. t. m. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu. V Ljubljani, 7. julija 1930.

Antonija por. Rupnik, hči. — Anton Rupnik, žel. strojevodja, zet. — Judita Rupnik, vnukinja.

zahvalo

Prav iskreno

naj sprejmejo vsi oni naši dragi, ki so z nami v tako obilnem številu spremljali našo ljubljeno mamico na njeno večno počivališče in prebogato obsipali s cvetjem njeno krsto. Predvsem izrekamo svojo globoko zahvalo za izkazano ljubezen do ranjke mamice preč. duhovščini, g. nadzorniku Gselmanu, cenj. moškemu zboru »Konjice«, dragim vaščanom in ostalim dobrim znanecem in prijateljem, saj nas tudi v teh prežalostnih dneh niso pozabili.

Žalujoča rodbina LAMUTOVA

in sorodniki.

AVINAL' ozdravi pijančevanja!
Izdelek berlinskega lekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z njim morete odvaditi pijance, ne da bi sami kaj vedeli zato. Polno zalivalnic ozdravljenih. Cena 220 Din. Razpošilja generalni zastopnik za Ju oslavlajo: N. Popović — Beograd, Kolarčeva 7

Po naročilu zapustnika Franceta Zupančiča, bivšega posestnika v Mirni peči št. 28, se bodo prodale

na prostovoljni javni dražbi

dne 13. julija 1930 ob pol 7 zjutraj na licu mesta v njegovo zapuščino spadajoče premičnine in nepremičnine, kakor so popisane v zapisniku z dne 4. julija 1930. — Dražbeni pogoji se bodo pred začetkom dražbe prebrali. Med nepremičninami je hiša z gospodarskim poslopjem tik nad postajo v Mirni peči. V tej hiši je bila od leta 1894. do sedaj prav dobra gostilna. Spisi se morejo pregledati v notarski pisarni v Novem mestu.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

»Dobro jutro, gospod Tromp!« pozdravi prijazno. »Jutro je prav lepo za kak izlet, toda ne zaupajte vremenu preveč! Tlakomer zopet pada in v tej zemljepisni širini človek res nikoli naprej ne ve, kakšna sprememba nastopi v nekaj urah.«
»To je res,« odgovori Mihael. Upati pa vendar smemo, da bo brez neizgovora.«
»Celo zalogo spravljate na krov,« pravi Tatar, ko gleda krepko postavlo Eh Sanga, kako se šibi pod bremenom. »Pa menda vendar ne nameravate uresničiti misli, ki ste jo včeraj omenili?«
»Da, grem nekoliko pogledat doli ob obali. Ali ste o Anabel morda kaj slišali?«
»Jaz? Zakaj naj bi jaz kaj slišal o pogrešanih ladjah? vpraša Budžak, vidno presenečen. »Torej niste o svojem bratu ničesar slišali? Prav smilite se mi. Bojim se, da se je ladja ponesrečila in bo vaše potovanje brezuspešno. Vendar pa vam želim srečo!«
Mihael se mu zahvali in Tatar odide dalje.
»Ne morem trpeti tega človeka!« pravi Čeng s povdankom. »Ali vam je svoj motorni čoln že razkazal?«
»Ne še. Saj je za to še dosti časa. Eh Sang, še nekaj posod bencina morate prinesiti. Pa požurite se!«
»Gospod Čeng in jaz greva na krov; ko prideta nazaj, bo motor že pripravljen za odhod.«
Eh Sang odide. V dvajsetih minutah je bil nazaj in je v vsaki roki nesel posodo bencina. Široki obraz pa se ni smehljaj kakor sicer.
»Polno faloti, delat lumpalije!« pravi jezno.

V svoji čudni pidžin-angleščini je zdrdral dolgo povest, kako ga je nekdo nadlegoval. Iz njegovih besedi je Mihael spoznal, da mu je že iz luke sledil Kitajec, o katerem je Eh Sang trdil, da je Tatarjev sluga.

»No, in kaj je bilo potem?« ga prekinje Mihael.
»Počasi povedati!« odgovori Eh Sang. »Jaz plavit gospodu vse!«

Tatarjev fant je izginil, kmalu nato pa je stopal Eh Sang po ozki ulici, ko se naenkrat zadene v dva Kitajca, ki ga kar na celem obdobju, da ju je napadel. On pa je nasprotno trdil, da sta se onadva zaletela vanj. Nato so se začeli prerokati in kazalo je, da hočeta možaka izzvati pretep; že sta začela grabiti za nože. Eh Sang pa je bil urnejši. Imel je k sreči krepke mišice in nič manj krepke glas. Košaro, ki jo je vedno nosil s seboj, je porabil za ščit ter odbijal sunke nasprotnikov; eden izmed napadalec ga je nato udaril močno po glavi, on pa je začel klicati na pomoč. Zato sta napadalec pokazala pete in izginila za prvim voglom.

Ko je Bantam drsel dol po pristanu, se je Mihael razgovarjal s Čengom o Eh Sangovi zgodbi.
»Zakaj neki Eh Sang misli, da je Tatarjev fant naščuval tista dva človeka, naj ga napadeta?« pravi Mihael.
»Ne vem, kaj naj bi ga bilo k temu nagnilo.«
»Jaz tudi ne,« odgovori Čeng. »Budžaka je res skrbelo, da ne bi vi prišli v nevarnost. Vendar pa gotovo svoje skrbnosti ne bi gnal tako daleč, da bi vam poskušal odhod na ta način preprečiti, da napade vašega slugo.«

10. Dreboj.

Mihael ni tratil časa s tem, da bi skrivaj svojo pot kakor tedaj, ko je odhajal z Lovrom na izlet. Ubral je

kolikor mogoče isto progo, kakor jo je skoraj gotovo vozila Anabel ko je odhajala iz Hong Konga. Ker je računil, da ladja ni mogla priti iz luke dalje kot sto milj, ko jo je zajel tajfun in so gusarji plenili le bolj ob ustjih rek ter so se redkokdaj upali na odprto morje, je sklenil, da preišče v naglici reke in zalive, ki se nahajajo kakih sto milj daleč proti jugu.

Ni pa si obetal od svoje ekspedicije kdo ve kaj uspeha. Verjetno je bilo, da je sila viharja poglala Anabel v ustje kake reke in jo mogoče onespodobila, nato pa je postala žrtev gusarske tolpe, ki je na prav tako nesrečo prežala. Če je bilo tako, je pa zopet nastalo težko vprašanje, kaj se je zgodilo s častniki ladje. Morda so jih pobili ali pa odvedli v ujetništvo. Mihael jih s svojima tovarišema seveda ne bi mogel rešiti, če so sploh še pri življenju; pač pa bi mogli vsaj izvhati, kje se nahajajo, pohiteti hitro nazaj ter obvestiti kapitana britskega topovskega čolna, ki je pa zdaj ponesrečence gotovo že tudi sam iskal.

Čez nekaj ur potem, ko je Bantam zapustil luko, je Eh Sang naenkrat opozoril svojega gospodarja na neko točko v morju daleč za njimi. Gladina je bila popolnoma brez valov, sonce je sijalo čudovito lepo, zato je bilo v čistem zraku mogoče videti vsak predmet tudi na veliko razdaljo. Že je Mihael zapazil nekaj parnikov daleč tam na odprtem morju in visoka jadra okornih džunk; točka, ki jo je pokazal Eh Sang, pa je bila tako majhna, da ni mogla biti ne džunka ne parnik.

»Kaj pa je tista reč?« vpraša Mihael.
»Jaz mislim, on majhen čoln,« odgovori Kitajec.
»Čeng, poglejte skozi moj daljnogled!« pravi Mihael. »Jaz se težko obračam.«